

RSM Serbia d.o.o., Beograd

ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. BEOGRAD

Konsolidovani finansijski izveštaji za 2021. godinu u skladu sa
računovodstvenim propisima Republike Srbije

i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1-2
Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2021. godine	
Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Konsolidovani Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Konsolidovani Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Konsolidovani Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za 2021. godinu	
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu	

KR_S 2/22

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i Skupštini društva Energoprojekt Entel a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja društva Energoprojekt Entel a.d. Beograd i njegovih zavisnih lica (u daljem tekstu: Grupa), koji obuhvataju Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembar 2021. godine i odgovarajući Konsolidovani bilans uspeha, Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije Grupe na dan 31. decembar 2021. godine i njegove finansijske uspešnosti i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 2020. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 23. aprila 2021. godine izrazio nemodifikovano mišljenje na ove konsolidovane finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu, je sastavljen u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021) i informacije koje su obelodanjene u Konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju za 2021. godinu su po svim materijalno značajnim pitanjima usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezan obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Beograd, 27. april 2022. godine

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Svičević'.The logo for RSM Serbia d.o.o. features the text 'RSM' in a large, bold, blue font, with 'Serbia d.o.o.' and 'Beograd-Noví Beograd' in a smaller font below it. To the left of the text is a small graphic of three horizontal bars in blue, green, and grey.

Stanimirka Svičević

Licencirani ovlašćeni revizor

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

na dan 31.12.2021. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2020.	Početno stanje 01.01.2020.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
0	A. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0001				
	B. STALNA IMOVINA (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		2.567.728	2.396.976	
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	24	8.858	1.885	
010	1. Ulaganja u razvoj	0004				
011, 012 i 014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005		8.858	1.885	
013	3. Gudvil	0006				
015 i 016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007				
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008				
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	25	906.452	927.508	
020, 021 i 022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010		758.050	754.370	
023	2. Postrojenja i oprema	0011		113.775	138.511	
024	3. Investicione nekretnine	0012				
025 i 027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013		34.338	34.338	
026 i 028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014		289	289	
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015				
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016				
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA	0017				
04 i 05	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	26	1.652.418	1.467.583	
040 (deo), 041 (deo) i 042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019				
040 (deo), 041 (deo), 042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020		107.313	104.598	
043, 050 (deo) i 051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021				
044, 050 (deo), 051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022				
045 (deo) i 053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023				
045 (deo) i 053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024				
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025				
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026				
048, 052, 054, 055 i 056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027		1.545.105	1.362.985	
28 (deo), osim 288	V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0028				
288	VI. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0029				
	G. OBRTNA IMOVINA (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057+ 0058)	0030		3.412.125	3.032.589	

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2020.	Početno stanje 01.01.2020.
1	2	3	4	5	6	7
Klasa 1 (osim 14)	I. ZALIHE (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	27	53.672	14.146	
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032				
11 i 12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033				
13	3. Roba	0034				
150, 152 i 154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035		8.981	9.573	
151, 153 i 155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036		44.691	4.573	
14	II STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037				
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	28	1.415.339	1.177.439	
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039		248.302	180.516	
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040		1.166.084	996.382	
200 i 202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i osatlih povezanih lica u zemlji	0041		953	541	
201 i 203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i osatlih povezanih lica u inostranstvu	0042				
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043				
21, 22 i 27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044	29	116.233	91.759	
21, 22 osim (223 i 224) i 27	1. Ostala potraživanja	0045		116.233	85.290	
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046			6.469	
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0047				
23	VI. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	30	934.294	1.109.632	
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0049				
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica	0050				
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	0051				
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	0052				
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053				
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054				
237	7. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0055				
236 (deo), 238 i 239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056		934.294	1.109.632	
24	VI. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	0057	31	536.480	342.970	
28 (deo) osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	32	356.107	296.643	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		5.979.853	5.429.565	
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0060	46	2.042.183	2.005.172	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	33	4.034.170	3.781.409	
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	33.1	173.223	173.223	

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2020.	Početno stanje 01.01.2020.
1	2	3	4	5	6	7
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403				
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404				
32	IV. REZERVE	0405	33.2	23.937	23.844	
330 i potražni saldo računa 331,332, 333, 334, 335, 336 i 337 dugovni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMPNENTI OSTALOG SVEOBUH VATNOG REZULTATA	0406	33.3	363.327	332.345	
	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUH VATNOG REZULTATA	0407				
34	VIII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+ 0410)	0408	33.4	3.473.683	3.251.997	
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409		3.141.436	2.843.703	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410		332.247	408.294	
	VIII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411				
35	IX. GUBITAK (0413 + 0414)	0412				
350	1. Gubitak ranijih godina	0413				
351	2. Gubitak tekuće godine	0414				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416 + 0420 + 0428)	0415		686.273	750.974	
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417 + 0418 + 0419)	0416	34	627.383	677.201	
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417		236.083	208.626	
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418		391.300	468.575	
40, osim 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420				
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421				
411 (deo) i 412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422				
411 (deo) i 412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423				
414 I 416 (deo)	4. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424				
415 I 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425				
413	6. Obaveze po osnovu emitovanih hartija od vrednosti	0426				
419	7. Ostale dugoročne obaveze	0427				
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DRUGORIČNA PASIVNA VREMENA RAZGRANIČENJA	0428	35	58.890	73.773	
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0429	36	71.664	59.122	
495 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0430				
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		1.187.746	838.060	
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432				
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	37	179	666	
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434				
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435				

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2020.	Početno stanje 01.01.2020.
1	2	3	4	5	6	7
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436		179	666	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437				
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438				
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439				
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440				
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441	38	51.903	35.069	
43 osim 430	III. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	39	708.044	523.471	
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	0443		7.694	3.270	
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u inostranstvu	0444				
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445		8.023	11.949	
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446		692.102	507.420	
439 (deo)	5. Obaveze po menicama	0447				
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448		225	832	
44,45,46, osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450 + 0451 + 0452)	0449		346.588	254.920	
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	40	317.922	237.802	
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost I ostalih javnih prihoda	0451	41	24.678	17.118	
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452	42	3.988		
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453				
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	43	81.032	23.934	
	Đ. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = 0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	E. UKUPNA PASIVA (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		5.979.853	5.429.565	
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0457	46	2.042.183	2.005.172	

*Redni broj u Napomenama uz finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

Ovi finansijski izveštaji odobreni su za objavljivanje dana 17. marta 2022. godine i potpisani su od strane zakonskog zastupnika Energoprojekt Entel - Beograd.

Mladen Simović

Izvršni direktor

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović 398291
Date: 2022.04.27
10:08:32 +02'00'

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
za period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001	11	4.169.072	4.442.053
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003 + 1004)	1002			
600, 602 i 604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003			
601, 603 i 605	2. Prihodi od prodaje roba na inostranom tržištu	1004			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1006 + 1007)	1005		4.169.042	4.442.053
610, 612 i 614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006		822.781	785.966
611, 613 i 615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007		3.346.261	3.656.087
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008			
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009			
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010			
64 i 65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011	12	30	
68, osim 683, 685 i 686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012			
	B. POSLOVNI RASHODI (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		3.963.357	4.127.320
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014			
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	13	110.667	111.312
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017 + 1018 + 1019)	1016	14	2.402.914	2.720.705
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017		2.276.558	2.581.621
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018		68.368	69.483
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019		57.988	69.601
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	15	59.701	59.477
58, osim 583, 585 i 586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021			
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	16	856.881	723.107
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	17	39.612	41.131
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	18	493.582	471.588
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001 - 1013) ≥ 0	1025		205.715	314.733
	G. POSLOVNI GUBITAK (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	19.1	71.912	107.669
660 i 661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028			3
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029		13.604	44.498
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030		2.016	621
665 i 669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031		56.292	62.547
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	19.2	2.720	1.528
560 i 561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033		1	
562	II. RASHODI KAMATA	1034		1.140	865
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035		1.579	662

(U hiljadama dinara)					
Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
565 i 569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036			1
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027 - 1032) ≥ 0	1037		69.192	106.141
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 i 686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039			
583, 585 i 586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040			
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	20.1	128.774	61.512
57	K. OSTALI RASHODI	1042	20.2	47.418	48.042
	L. UKUPNI PRIHODI (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		4.369.758	4.611.234
	LJ. UKUPNI RASHODI (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		4.013.495	4.176.890
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043 - 1044) ≥ 0	1045		356.263	434.344
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047			
59- 69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048			
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049	21	356.263	434.344
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	S. POREZ NA DOBITAK		22		
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051		23.491	26.676
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052		525	
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053			626
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054			
	Ć. NETO DOBITAK (1049 - 1050 -1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055	22	332.247	408.294
	U. NETO GUBITAK (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058		332.247	408.294
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059			
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060			
	V. ZARADA PO AKCIJI		23		
	1. Osnovna zarada po akciji	1061		786	966
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062			

*Redni broj u Napomenama uz finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2022.04.27
10:09:23 +02'00'

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

za period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA				
	I. NETO DOBITAK (AOP 1055)	2001	22	332.247	408.294
	II. NETO GUBITAK (AOP 1056)	2002			
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK				
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima				
330	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme				
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003		1.328	
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004			2.067
331	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja				
	a) dobici	2005			
	b) gubici	2006			
333	3. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava				
	a) dobici	2007			
	b) gubici	2008			
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima				
332	1. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala				
	a) dobici	2009			
	b) gubici	2010			
334	2. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja				
	a) dobici	2011		28.397	
	b) gubici	2012			45.900
335	3. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje				
	a) dobici	2013			
	b) gubici	2014			
336	4. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka				
	a) dobici	2015			
	b) gubici	2016			
337	5. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat				
	a) dobici	2017			
	b) gubici	2018			
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019		29.725	
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020			47.967

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021			
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022			
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023		29.725	
	VI. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024			47.967
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA				
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		361.972	360.327
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2028 + 2029) = AOP 2025 ≥ 0 ili AOP 2026 > 0	2027		361.972	360.327
	1. Pripisan matičnom pravnom licu	2028		361.972	360.327
	2. Pripisan učešćima bez prava kontrole	2029			

*Redni broj u Napomenama uz finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2022.04.27
10:09:49 +02'00'

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

za period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine

(U hiljadama dinara)

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	3001	4.620.918	4.933.329
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	1.037.798	1.040.533
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	3.537.584	3.805.846
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004	540	766
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	44.996	86.184
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3006	4.305.452	4.468.816
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	266.802	309.265
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	1.355.646	1.139.433
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	2.438.101	2.776.021
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	14	15
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011	1.126	1.140
6. Porez na dobitak	3012	31.337	53.240
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	206.565	189.702
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	5.861	
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I - II)	3015	315.466	464.513
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II - I)	3016		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3017	435.226	923.897
1. Prodaja akcija i udela	3018		
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	1.865	659
3. Ostali finansijski plasmani	3020	413.881	887.148
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	13.604	36.090
5. Primljene dividende	3022	5.876	
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3023	251.438	1.014.381
1. Kupovina akcija i udela	3024		
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	12.896	18.685
3. Ostali finansijski plasmani	3026	238.542	995.696
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	3027	183.788	
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	3028		90.484
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3029		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033		
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034		
6. Ostale dugoročne obaveze	3035		

(U hiljadama dinara)

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)	3037	295.868	353.258
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3038		
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039		
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040		
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041		
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042		
6. Ostale obaveze	3043		
7. Finansijski lizing	3044	544	502
8. Isplaćene dividende	3045	295.324	352.756
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	3046		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	3047	295.868	353.258
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001 + 3017 + 3029)	3048	5.056.144	5.857.226
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006 + 3023 + 3037)	3049	4.852.758	5.836.455
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048 - 3049) ≥ 0	3050	203.386	20.771
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049 - 3048) ≥ 0	3051		
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	342.970	334.133
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054	9.876	11.934
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	536.480	342.970

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2022.04.27
10:10:29 +02'00'

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
za period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine

(U hiljadama dinara)

P o z i c i j a	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (rn 309)	AOP	Upisani a neuplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija i rezerve (rn 306 i grupa 32)	AOP	Rev. rezerve i nerealizovani dobitak i gubitak (grupa 33)	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učešće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) ≥0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol 2+3+4+5+6+7- 8+9) <0
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1	Stanje na dan 01.01.2020 godine	4001	173.223	4010		4019		4028	23.948	4037	333.951	4046	3.464.071	4055		4064		4073	3.995.193	4082	
2	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2020 godine	4003	173.223	4012		4021		4030	23.948	4039	333.951	4048	3.464.071	4057		4066		4075	3.995.193	4084	
4	Neto promene u 2020. godini	4004		4013		4022		4031	-104	4040	-1.606	4049	-212.074	4058		4067		4076		4085	
5	Stanje na dan 31.12.2020 godine	4005	173.223	4014		4023		4032	23.844	4041	332.345	4050	3.251.997	4059		4068		4077	3.781.409	4086	
6	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2021 godine	4007	173.223	4016		4025		4034	23.844	4043	332.345	4052	3.251.997	4061		4070		4079	3.781.409	4088	
8	Neto promene u 2021. godini	4008		4017		4026		4035	93	4044	30.982	4053	221.686	4062		4071		4080		4089	
9	Stanje na dan 31.12.2021 godine	4009	173.223	4018		4027		4036	23.937	4045	363.327	4054	3.473.683	4063		4072		4081	4.034.170	4090	

Mladen
Simović
398291

Digitally signed by
Mladen Simović 398291
Date: 2022.04.27
10:10:51 +02'00'



**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI
IZVEŠTAJ
ZA 2021. GODINU**

Beograd, 2022. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	7
4.1 Novi standardi i tumačenja	10
5. KONSOLIDACIJA	11
6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	12
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	13
7.1 Procenjivanje	13
7.2 Efekti kurseva stranih valuta.....	14
7.3 Prihodi	14
7.4 Finansijski prihodi	16
7.5 Ostali prihodi	16
7.6 Rashodi	17
7.7 Porez na dobitak	17
7.8 Nematerijalna imovina.....	20
7.9 Nekretnine, postrojenja i oprema.....	20
7.10 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
7.11 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	23
7.12 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	24
7.13 Finansijski instrumenti.....	25
7.14 Učešće u zavisnim i ostalim povezanim društvima	32
7.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	33
7.16 Naknade zaposlenima	34
8. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVESTNOSTI PROCENA...35	
9. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIM UMATIČNOM DRUŠTVU	37
9.1 Kreditni rizik.....	39
9.2 Tržišni rizik.....	43
9.3 Valutni rizik	44
9.4 Kamatni rizik	45
9.5 Rizik od promene cena	47

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

9.6	Rizik likvidnosti.....	47
9.7	Upravljanje rizikom kapitala	48
10.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	50
11.	POSLOVNI PRIHODI	51
12.	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	52
13.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	52
14.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	53
15.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	54
16.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA.....	55
17.	TROŠKOVI REZERVISANJA	57
18.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI.....	58
19.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	60
19.1	Finansijski prihodi	60
19.2	Finansijski rashodi	61
20.	OSTALI PRIHODI I RASHODI	61
20.1	Ostali prihodi	61
20.2	Ostali rashodi	62
21.	DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	62
22.	POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK.....	63
23.	ZARADA PO AKCIJI	63
24.	NEMATERIJALNA IMOVINA.....	65
25.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	66
25.1	Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	66
26.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	68
27.	ZALIHE	70
28.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE	71
29.	OSTALA POTRAŽIVANJA.....	73
30.	KRA TKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	74
31.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA.....	74
32.	KRA TKOROČNA I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA.....	75
33.	KAPITAL.....	78
33.1	Osnovni kapital	79
33.2	Rezerve	79

33.3	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih rezultata	80
33.4	Neraspoređeni dobitak	81
34.	DUGOROČNA REZERVISANJA	81
34.1	Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	82
34.2	Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku	84
35.	DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	84
36.	ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE.....	84
37.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	85
38.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	85
39.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA	85
40.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	86
41.	OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA.....	87
42.	OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DOBITAK.....	87
43.	KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	88
44.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	88
45.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK.....	88
46.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	89
47.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	90
48.	SUDSKI SPOROVI.....	92
49.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	93
50.	STALNOST POSLOVANJA.....	93

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07470975
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100389086

Zavisni entiteti Matičnog Društva u inostranstvu su sledeći:

- ENERGOPROJEKT QATAR
- ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN LLC
- ENERGO CONSULT UAE LLC
- ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju:

- **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Matičnog Društva u navedenim zavisnim i pridruženim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih i drugih povezanih pravnih lica i pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE LLC	100
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100
PRIDRUŽENI ENTITET	
ENERGOPLAST DOO	20

Matično društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu razvrstano u srednje pravno lice.

Akcije Matičnog društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1-5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Pravilima Berze je predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK,

Konsolidovani finansijski izveštaji za 2021. godinu se sastoje od finansijskih izveštaja Društva i zavisnih pravnih lica i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKT ENTEL-a dana 17.03.2022. godine na 50. sednici OD. Odobreni konsolidovani finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u konsolidovanim finansijskim izveštajima za 2020. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora, a koji su reklasifikovani u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020) i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Prema gore navedenim pravilnicima podatke u koloni 7 Bilansa stanja treba prikazati u slučaju retrospektivne primene promenjene ili nove računovodstvene politike ili retrospektivnog preračunavanja stavki u finansijskim izveštajima, ili kada se reklasifikuju stavke u finansijskim izveštajima. Pri tom, IAS 1 definiše da se prezentuje izveštaj na datum početka prethodnog perioda u slučaju reklasifikacija koje imaju materijalno značajan efekat na informacije u izveštaju o finansijskoj poziciji na početku prethodnog perioda.

Paragrafom KK35 i KK38 Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje propisano je da troškovi izveštavanja o finansijskim informacijama treba da budu opravdani koristima izveštavanja o tim informacijama i da se sagledava da li koristi izveštavanja pojedinačnih informacija opravdavaju troškove potrebne da se ta informacija obezbedi i koristi. U skladu tim, u Bilansu stanja sa stanjem na dan 31.12.2021. godina nisu prikazani podaci u koloni 7 koji se odnose na stanje na dan 01.01.2020. godine.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2021. godine 389 i
- 2020. godine: 625 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Matičnog Društva u 2021. godini sačinjavala su sledeća lica:

MLADEN SIMOVIĆ	Direktor
GORDANA LIŠOV	Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Izvršni direktor za realizaciju projekta,
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Entel ad na dan 31.12.2021. godine je sledeće:

Energoprojekt Holding a.d. je vlasnik 100%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,

Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014, i 144/2014 i 89/2020)). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020)("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 - koji važi do sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31.12.2021. godine).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019 i 153/2020 i 118/2021),

Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018, 72/2019 i 153/2020),

Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019 i 159/2020 i 97/2021),

Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019, 94/2019 i 159/2020 i 97/2021),

Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019),

Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014 i 94/2019 i 95/2021) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Matičnog Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu Društva, koji je donet 10.12.2020. godine od strane Odbora direktora Društva i Pravilnik o računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 29.12.2020.godine od strane Odobora direktora. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Entela a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 73/2019 i 44/2021) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o

sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014 - koji važi do sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31.12.2021. godine), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i

Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ - datum primene 1. januar 2023. godine,

Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Klasifikacija obaveza kao dugoročnih i kratkoročnih“ - datum primene 1. januar 2023. godine,

Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Obelodanjivanje računovodstvenih politika-“ - datum primene 1. januar 2023. godine,

Izmene i dopune MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“- Definicija računovodstvenih procena - datum primene 1. januar 2023. godine,

Izmene i dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“- Odloženi porez u vezi sa sredstvima i obavezama koji proistuću iz jedne transakcije - datum primene 1. januar 2023. godine,

Izmene i dopune MRS 16 „Nekretnine postrojenja i oprema“-Procedure pre nameravane upotrebe“- datum primene 1. januar 2022. godine,

Izmena MSFI 3 „Poslovne kombinacije“-„Referenca za Konceptualni okvir“- datum primene 1. januar 2022. godine,

Izmene i dopune MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“-„Trošak ispunjenja ugovora“- datum primene 1. januar 2022. godine,

Godišnja poboljšanja standarda od 2018. do 2020. godine - datum primene 1. januar 2022. godine.

Društvo je odlučilo da neće usvojiti ove standarde, dopune i tumačenja pre njihovog stupanja na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, dopuna i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Matičnog društva u periodu početne primene. Na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja, efekti primene svih gore navedenih standarda još nisu utvrđeni, obzirom da je rukovodstvo Matičnog društva trenutno u procesu procene uticaja na finansijske izveštaje.

4.1 Novi standardi i tumačenja

U Službenom glasniku RS br. 123/20 objavljen je novi prevod MSFI koji se primenjuje prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu. U okviru ovog prevoda objavljen je MSFI 16 Lizing koji zamenjuje MRS 17 Lizing. MSFI 16 uvodi sveobuhvatan model za identifikaciju lizing aranžmana i propisuje računovodstveni tretman i za davaoce i za korisnike lizinga. MSFI 16 zamenjuje aktuelna uputstva za računovodstveno obuhvatanje lizinga, uključujući MRS 17 i sa njim povezana tumačenja. MSFI 16 pravi jasnu razliku između ugovora o lizingu i ugovora o pružanju usluga na osnovu toga da li kupac kontroliše identifikovano sredstvo. Standard ukida razliku između operativnog lizinga (koji se evidentira u vanbilansnoj evidenciji) i finansijskog lizinga (koji se evidentira u bilansu stanja) u računovodstvu korisnika lizinga i zamenjuje je modelom gde korisnici lizinga moraju priznati sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja i odgovarajuću obavezu kod svih vrsta lizinga (u okviru bilansa stanja) izuzev kratkoročnih aranžmana lizinga i onih gde je vrednost predmeta lizinga mala, gde se zakupac može odabrati primenu olakšice i priznati troškove takvog lizinga u okviru bilansa uspeha.

- Sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja se prvobitno priznaje po nabavnoj vrednosti, a naknadno po nabavnoj vrednosti (osim u određenim izuzetnim slučajevima) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu obezvređenja i korigovanoj za eventualnu revalorizaciju obaveze po osnovu lizinga. Početno odmeravanje obaveze po osnovu lizinga vrši se po sadašnjoj vrednosti neotplaćenih rata lizinga na datum odmeravanja. Naknadno, vrednost obaveze po osnovu lizinga se koriguje za iznos kamate i otplaćenih rata, kao i za efekte promena lizing aranžmana.
- Takođe, primena novog standarda utiče i na klasifikaciju tokova gotovine jer se, prema aktuelno važećem MRS 17, plaćanja obaveza operativnog lizinga prikazuju u okviru tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti, dok će, prema modelu iz MSFI 16, plaćanja obaveza po osnovu lizinga biti podeljena na otplate glavnice, koje će biti prikazane u okviru tokova gotovine iz aktivnosti finansiranja, i plaćanja kamate, koja će biti prikazana u okviru tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti.
- Društvo je odabralo da ne priznaje sredstva sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za lizing na kratkoročne ili na lizinge koji se odnose na imovinu male vrednosti.

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučaju da član grupe, koji čini Matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Zavisna društva

Pod *zavisnim Matično društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Matično društvo kontroliše društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirano);
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva u skladu sa MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izveštaji je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

Pridružena društva

Pridruženo Matično društvo je ono Matično društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kod kog poseduje vlasnička i glasačka prava između 20% i 50%.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva u skladu sa MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

Pregled zavisnih i pridruženih društava koja sa matičnim Matično društvom Energoprojekt Entel a.d. čine Grupu za konsolidovanje, prikazan je u Napomeni 1.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Matičnog društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („Going Concern“ princip). **Načelo doslednosti** podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Matičnog društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja. **Načelo opreznosti** podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Matičnog društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Matičnog društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Matičnog društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika. Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Matičnog društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Matičnog društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo pojedinačnog procenjivanja podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Matičnog društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Matičnog društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Matičnog društva dinar.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Matičnog društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1 Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Matičnog društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina. U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Matičnog društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Matičnog društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2 Efekti kursa stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Matičnog društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Matičnog društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2021.	31.12.2020
	Iznos u dinarima	
1 EUR	117,5821	117,5802
1 USD	103,9262	95,6637
1 QAR	28,5511	26,2812
1 OMR	269,9235	248,8164
1 AED	28,2915	26,0467
1 BHD	26,0467	254,4247

7.3 Prihodi

Prihod je rezultat koji nastaje tokom uobičajenih aktivnosti Matičnog društva i obuhvata različite tipove prihoda (ali se ne odnosi na one po osnovu ugovora o zakupu tj. lizingu).

Prihodi obuhvataju samo bruto prilive ekonomskih koristi koje je Društvo primilo ili treba da primi za svoj račun. Iznosi naplaćeni u ime trećih strana kao što su porezi pri prodaji i porez na dodatu vrednost ne predstavljaju priliv ekonomskih koristi za Društvo te stoga ne dovode do uvećanja kapitala. Navedeni iznosi se ne uključuju u prihode.

Obaveza izvešanja ili obaveza činjenja je obećanje (ili skup obećanja) da će dobra ili usluge biti preneti na kupca.

Kada je obaveza izvršenja ispunjena (ili dok se ispunjava), Društvo priznaje prihod u iznosu cene transakcije koja je raspoređena na tu obavezu izvršenja.

Imovina po osnovu ugovora se priznaje ako se odgovarajući prihod od ispunjenja ugovorne obaveze izvršenja evidentira pre nego što je kupac platio naknadu ili pre nego što postoje zahtevi za fakturisanje, a samim tim i zahtevi za priznavanje potraživanja od kupaca. Ugovorna obaveza se priznaje kada je kupac platio naknadu ili je potraživanje od kupca dospelo pre nego što je Društvo ispunilo ugovornu obavezu izvršenja. Na nivou ugovora sa kupcem, ugovorne obaveze se prebijaju sa ugovorenim imovinom.

Osnovno načelo standarda prihoda od kupaca je da Društvo priznaje prihod kako bi prikazalo prenos obećanih dobara ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo da primi u zamenu za prenetu dobra ili usluge.

Cena transakcije je iznos naknade za koju Društvo očekuje da ima pravo da primi u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Naknada obećana u ugovoru koji je zaključen sa kupcem može sadržati fiksne iznose, varijabilne iznose, ili ijedne i druge.

Uobičajeno odmeravanje prihoda od prodaje zasniva se na upotrebi svih dostupnih pouzdanih informacija i uzima u obzir moguće promene cene u vreme njenog konačnog ugovaranja, iskustvo iz prethodnih perioda (u smislu koliko je značajno odstupanje stvarnih priliva od uobičajenih priznatih prihoda u prethodnim periodima).

Glavne prodajne transakcije Matičnog društva su projektovanje, konsalting i inženjering termoelektričnih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena.

Prihodi od projektovanja, konsaltinga i inženjeringa

Društvo izvodi usluge projektovanja, konsaltinga i inženjeringa (zajedno u daljem tekstu: “usluge projektovanja i konsalting usluge”) na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge projektovanja i konsalting usluge i prema uslovima ugovora Društvo je ugovorom ograničeno na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljeni rad. Prihodi od usluga projektovanja i konsalting usluga se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Društvo smatra da je ovaj izlazni metod predstavlja odgovarajuću mera napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Društvo je ovlašteno da fakturiše kupcima usluge projektovanja i konsalting usluge na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Društvo će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Društvo priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja. Društvo smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana. Pored navedenog, Rukovodstvo smatra da ugovori sa kupcima za usluge projektovanja i konsalting usluge nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu umanjenom za iznose akciza, poreza na dodatu vrednost (PDV) i drugih sličnih obaveznih dažbina. Iznos carine se uključuje u bruto prihode od prodaje priznate u konsolidovanim izveštaju o ukupnom rezultatu.

U okviru poslovnih prihoda najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

7.4 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

7.5 Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobici koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Matičnog društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda, iskazuju se dobici prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

7.6 Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala Matičnog društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru poslovnih rashoda iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.7 Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima Matičnog društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Matičnog društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društva može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeće će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknativi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određen rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Matičnog društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Matičnog društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Matičnog društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.8 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patent, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Matičnog društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Matičnog društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti. Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Matičnog društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.9 Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- zemljište;
- objekti;
- postrojenja i oprema; i
- ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacije rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.10 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Matičnog društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili

kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda), a obračun amortizacije počinje od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu. Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo

amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine,

nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.13 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Klasifikacija

Društvo klasifikuje finansijska sredstva prema načinu naknadnog merenja, kako sledi:

- 1 finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- 2 finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, i
- 3 finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

i to na osnovu:

- a) poslovnog modela Matičnog društva za upravljanje finansijskim sredstvima, i
- b) karakteristika ugovorenih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo se odmerava po amortizovanoj vrednosti (AC) ako su ispunjena oba dole navedena uslova:

- a) finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže naplatom ugovorenih novčanih tokova, i
- b) ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI) ako su ispunjena oba dole navedena uslova:

- a) finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, i
- b) ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

Ukoliko nijedan od gore navedenih kriterijuma za klasifikaciju nije ispunjen, finansijsko sredstvo se klasifikuje kao sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) i odmerava po fer vrednosti pri čemu se efekti promena fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha.

Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kojem se sredstvo odmerava pri početnom priznavanju umanjeno za izvršene otplate glavnice, a uvećan ili umanjeno za kumulativnu amortizaciju obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope ili za bilo kakvu razliku nastalu između početnog iznosa i iznosa na datum dospeća, korigovanu za eventualnu ispravku vrednosti.

Metod efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovane vrednosti dužničkog instrumenta i raspodele prihoda od kamate tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje očekivana buduća novčana primanja (uključujući sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge ili popuste) tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava, efektivna kamatna stopa primenjuje se na bruto knjigovodstvenu vrednost (bez umanjjenja za očekivane kreditne gubitke). Ako se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva uvećao toliko da se to sredstvo smatra kreditno obezvređenim, efektivna kamatna stopa se primenjuje na neto knjigovodstvenu vrednost (tj. bruto knjigovodstvenu vrednost umanjenu za ispravku vrednosti).

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI)

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva koje se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat se priznaje u ostalom rezultatu, osim dobitaka ili gubitaka zbog umanjjenja vrednosti i pozitivnih i negativnih kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva. Prihod od kamate na takvo sredstvo obračunava se metodom efektivne kamatne stope.

Vlasnički instrumenti

Društvo sve vlasničke instrumente (instrumente kapitala) naknadno odmerava po fer vrednosti. Ukoliko je rukovodstvo Matičnog društva odabralo da evidentira dobitke i gubitke po osnovu promena fer vrednosti ulaganja u instrumente kapitala u okviru ostalog rezultata, ti dobitci i gubici ne mogu se naknadno reklasifikovati na bilans uspeha nakon prestanka priznavanja ulaganja već se eventualni iznosi rezervi po ovom osnovu reklasifikuju na neraspoređeni dobitak. Politika Grupe predviđa označavanje instrumenata kapitala kao sredstva koja se vrednuju po FVTOCI kada se drže u strateške svrhe a ne samo radi ostvarivanja prinosa. Dividende primljene po osnovu tih ulaganja Društvo priznaje u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda kada je ustanovljeno pravo Matičnog društva da primi dividendu.

Promene fer vrednosti finansijskih sredstava po FVTOCI priznaju se u okviru ostalih dobitaka odnosno gubitaka u konsolidovanom izveštaju o dobitku ili gubitku i ostalom rezultatu. Gubici po osnovu obezvređenja (i ukidanje gubitaka po osnovu obezvređenja) vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po FVTOCI ne prikazuju se odvojeno od ostalih promena fer vrednosti.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja obuhvataju kratkoročna potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani i dugoročne finansijske plasmane. Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija i druga potraživanja), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Matičnog društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Pri početnom priznavanju, svi krediti i potraživanja se odmeravaju po fer vrednosti (koja je obično jednaka ceni transakcije tj. iznosu koji je fakturisan umanjenom za iznose koji se naplaćuju u ime i za račun trećih strana, kao što su porezi pri prodaji). Nakon početnog vrednovanja, krediti i potraživanja se vrednuju po amortizovanoj (diskontovanoj) vrednosti primenom efektivne kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti.

Prihodi i rashodi nastali po osnovu prestanka priznavanja sredstva vrednovanog po amortizovanoj vrednosti, amortizacija ili obezvređenje, uključuju se u prihode odnosno rashode u izveštaju o ukupnom rezultatu Matičnog društva. Društvo primenjuje grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica, u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, dugoročna potraživanja – retention, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine (imovina po osnovu ugovora u skladu sa IFRS 15), odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup. Za navedena potraživanja Društvo se opredelilo za primenu pojednostavljenog pristupa po kome se očekivani kreditni gubitak uvek obračunava za ceo vek trajanja finansijskog instrumenta, imajući u vidu kratku ročnost ove vrste finansijske imovine. Društvo obračun životnih očekivanih kreditnih gubitaka po pojednostavljenom pristupu obračunava kao proizvod verovatnoće dešavanja neizmirenja obaveze (PD), visine gubitka u slučaju neizvršenja (LGD), izloženost u slučaju događaja neizmirenja (EAD) i diskontnog faktor (koji je jednak 1 ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci). Društvo utvrđuje očekivane kreditne gubitke po ovim stavkama korišćenjem tranzicione matrice u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između intervala docnje tokom posmatranog perioda. Prilikom obračuna verovatnoće dešavanja neizmirenja obaveze (PD), sprovodi se segmentacija kupaca zasnovana na zajedničkim karakteristikama kreditnog rizika, pripremi mesečnih starosnih struktura za svaki segment u periodu od tri i više godina i primeni tranzicionih matrica u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između definisanih intervala docnje tokom posmatranog perioda. U zavisnosti od tipa potraživanja kao kriterijum neizmirenja obaveze pretpostavljen je prag od 180 dana za eksterne kupce, odnosno 360 dana za povezana pravna lica.

Za ostale kategorije finansijske imovine (potraživanja od povezanih pravnih lica, države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora, gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti), Društvo primenjuje opšti pristup. Kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja finansijskog instrumenta uzimaju se u obzir: podaci o padu eksternog kreditnog rejtinga, kašnjenje u otplati obaveza i drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika. Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednost u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom. Prilikom pojedinačne procene očekivanih kreditnih gubitaka obračun se vrši primenom sledeće formule:

$$ECL = \text{Verovatnoća dešavanja neizmirenja obaveze (PD)} \times \text{Visina gubitka u slučaju neizvršenja (LGD)} \times \text{Izloženost u slučaju događaja neizmirenja (EAD)} \times \text{Diskontni faktor}$$

Za potrebe pojedinačne procene, Društvo se oslanja na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija ili rejtinga zemalja u kojima posluje dužnik. LGD podrazumeva stopu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza gde Društvo koristi Bazelski LGD ili se obračunava kao odnos iznosa potraživanja na kraju posmatranog perioda u najlošijem starosnom intervalu (uvećanih za otpise u posmatranom periodu) sa ukupnim iznosom registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda.

Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor zavisi od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Matičnog društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Matičnog društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditivne u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Matičnog društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju stanja gotovine i kratkoročne depozite kod banaka sa početnim dospećem od tri meseca ili kraćim, ali ne i odobrena prekoračenja po tekućim računima. Prilikom obračuna ispravke vrednosti Društvo je uzelo u obzir kreditne rejtinge banaka pri određivanju verovatnoće gubitka (PD) i stopa gubitka u slučaju neizvršenja obaveze (LGD) pri čemu je utvrđeno da je knjigovodstvena vrednost ovih sredstava približno je jednaka njihovoj fer vrednosti.

Plasman (kao što je depozit kod poslovne banke) kvalifikuje se kao gotovinski ekvivalent:

- ako se može brzo konvertovati u poznate iznose gotovine;
- ako je podložan beznačajnom riziku promene vrednosti; i
- ako dospeva u kratkom roku, tj. do tri meseca od dana pribavljanja.

Depoziti čije je dospeće duže od tri meseca ali ne duže od godinu dana klasifikuju se kao kratkoročna finansijska sredstva, a depoziti sa dospećem dužim od godinu dana kao dugoročna finansijska sredstva. Kamata na oročena sredstva (depozite) pripisuje se oročenom iznosu.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u stranoj valuti (valuti koja je različita od funkcionalne) evidentiraju se u funkcionalnoj valuti Grupe primenom kursa važećeg na datum izveštavanja na iznos u stranoj valuti. Rezultat preračuna klasifikuje se kao kursna razlika u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

Društvo primenjuje opšti pristup i 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za gotovinu i gotovinske ekvivalente Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Obezvredjenje finansijskih sredstava

Društvo jednom godišnje analizira da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskih sredstava i da li eventualno obezvređenje, tj. umanjeње vrednosti, ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine po osnovu datog sredstva, te priznaje očekivane kreditne gubitke. Društvo priznaje eventualne gubitke po osnovu obezvređenja u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu. Društvo ne priznaje gubitke koje očekuje po osnovu budućih događaja.

Društvo odmerava očekivane kreditne gubitke na način koji odražava:

- a) nepristrasnu i verovatnoćom ponderisanu procenu iznosa koji se utvrđuje ocenom čitavog niza mogućih ishoda;
- b) vremensku vrednost novca; i

- c) razumne i potkrepljive informacije koje su Društvu dostupne na datum izveštavanja bez prekomernih troškova i napora o prošlim događajima, sadašnjim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Faktori koje Društvo razmatra pri utvrđivanju da li je neko finansijsko sredstvo obezvređeno su status docnje i utrživost kolaterala, ako postoji. Društvo takođe koristi dole navedene kriterijume u cilju utvrđivanja da li postoji objektivni dokaz da je došlo do gubitka usled obezvređenja:

- neki deo ili rata oplate je u docnji a kašnjenje u izmirivanju obaveze od strane dužnika se ne može pripisati odlaganju uzrokovanom sistemima naplate;
- pad kreditnog rejtinga ugovorene strane, matičnog društva ugovorene strane i pad eksternog kreditnog rejtinga;
- drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (npr. dužnik ima značajne finansijske teškoće, pokretanje stečajnog postupka ili finansijske reorganizacije od strane dužnika, itd.);
- vrednost kolaterala, ukoliko postoji, značajno je umanjena usled pogoršanja tržišnih uslova;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9.

Jedina kategorija finansijskih sredstava koja ne podleže testiranju obezvređenja jesu finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, pošto se svako umanjeње njihove fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada ugovorena prava nad tim sredstvom isteknu ili kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima koja čine finansijsko sredstvo. Prilikom prestanka priznavanja, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i iznosa primljenog za to sredstvo priznaje se u bilansu uspeha za dati period.

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Emitovani instrumenti duga i kapitala se klasifikuju ili kao finansijske obaveze ili kao stavke kapitala u skladu sa suštinom ugovornih aranžmana i definicijom finansijske obaveze, odnosno kapitala.

Instrumenti kapitala

Instrument kapitala je svaki ugovor koji dokazuje preostali interes u sredstvima nekog lica nakon oduzimanja svih njegovih obaveza. Instrumenti kapitala emitovani od strane Grupe priznaju se kao prilivi umanjeni za direktne troškove emisije.

Finansijske obaveze

Početno priznavanje i merenje

Društvo priznaje finansijsku obavezu kada, i samo kada, društvo član Grupe postane jedna od strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijske obaveze se početno odmeravaju po fer vrednosti koja predstavlja cenu transakcije (tj. priliv primljen prilikom izdavanja). Svi transakcioni troškovi koji se mogu direktno pripisati izdavanju duga, oduzimaju se od fer vrednosti obaveze da bi se obračunala njena početna knjigovodstvena vrednost.

Društvo uključuje transakcione troškove u obračun početne knjigovodstvene vrednosti obaveze kada ti troškovi čine značajan deo iznosa obaveze. U suprotnom, transakcioni troškovi se uključuju u rashode u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu Grupe u periodu u kojem su nastali.

Klasifikacija finansijskih obaveza

Prema MSFI 9, sve finansijske obaveze klasifikuju se kao obaveze koje se naknadno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, osim:

- a. *finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)* (te obaveze, uključujući *derivate* koji su obaveze, naknadno se odmeravaju po fer vrednosti);
- b. finansijskih obaveza koje nastaju kada prenos finansijskog sredstva ne zadovolji kriterijume za prestanak priznavanja ili kada je reč o kontinuiranom učešću;
- c. *ugovora o finansijskim garancijama*;
- d. potencijalne naknade koju priznaje sticalac u poslovnoj kombinaciji na koju se primenjuje MSFI 3 (takve potencijalne naknade naknadno se odmeravaju po fer vrednosti gde promene fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha).

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza

Nakon početnog priznavanja, Društvo sve finansijske obaveze vrednuje po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope. Rashodi od kamata po osnovu finansijskih obaveza priznaju se na osnovu efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Finansijske obaveze se klasifikuju kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) kada finansijska obaveza (i) predstavlja potencijalnu naknadu sticaoca u poslovnoj kombinaciji, (ii) kada je namenjena trgovanju ili (iii) kada je naznačena kao finansijska obaveza po FVTPL.

Finansijska obaveza se klasifikuje kao namenjena prodaji u sledećim slučajevima:

- ako je stečena prvenstveno za potrebe otkupa u bliskoj budućnosti; ili
- ako je prilikom početnog priznavanja deo portfolija identifikovanih finansijskih instrumenata kojima Društvo zajednički upravlja i kod kojeg postoji dokaz o nedavnom trendu ostvarivanja dobitaka na kratak rok; ili
- ako predstavlja derivat koji nije ugovor o finansijskoj garanciji a nije ni naznačen kao instrument zaštite (hedžinga).

Finansijska obaveza koja se ne drži radi trgovanja a nije ni potencijalna naknada sticaoca u poslovnoj kombinaciji, može se pri početnom priznavanju naznačiti kao finansijska obaveza po FVTPL ako:

- takvo naznačavanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- finansijska obaveza predstavlja grupu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza ili grupu i sredstava i obaveza kojim se upravlja i čiji se finansijski rezultat procenjuje na osnovi fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom investicionom strategijom Matičnog društva ili strategijom upravljanja rizicima, a informisanje o grupisanju se vrši interno, takođe na osnovi fer vrednosti; ili
- finansijska obaveza je deo ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivata, a MSFI 9 dozvoljava da se čitav ugovor naznači za vrednovanje po FVTPL.

Finansijske obaveze po FVTPL se odmeravaju po fer vrednosti, pri čemu se svi dobici odnosno gubici nastali usled promena fer vrednosti priznaju u izveštaju o dobitku i gubitku u meri u kojoj nisu deo naznačenog odnosa zaštite (hedžing). Neto dobitak ili gubitak priznat u izveštaju o dobitku i gubitku sadrži i kamatu plaćenu na finansijsku obavezu i uključenu u dobitak ili gubitak perioda.

Međutim, kod obaveza naznačenih kao obaveze po FVTPL, iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze koji se pripisuje promenama kreditnog rizika te obaveze priznaje se u okviru ostalog rezultata, osim ako bi takvo priznavanje efekata promena u kreditnom riziku obaveze u okviru ostalog rezultata dovelo do ili uvećalo računovodstvenu neusklađenost u izveštaju o dobitku ili gubitku. Preostali deo promene fer vrednosti obaveze priznaje se u izveštaju o dobitku ili gubitku. Promene fer vrednosti koje se pripisuju kreditnom riziku finansijske obaveze koje se priznaju u okviru ostalog rezultata se ne mogu naknadno reklasifikovati na izveštaj o dobitku ili gubitku već se prenose na neraspoređeni dobitak po prestanku priznavanja finansijske obaveze.

Dobici i gubici po osnovu ugovora o finansijskim garancijama izdatim od strane Matičnog društva koji su označeni kao instrumenti po fer vrednosti kroz račun dobitka i gubitka (bilansa uspeha) priznaju se u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla. Razlika između knjigovodstvenog iznosa finansijske obaveze koja se rasknjižava i naknade koja je plaćena ili potraživana, priznaje se u bilansu uspeha.

7.14 Učešće u zavisnim i ostalim povezanim društvima

Učešća u pridruženim pravnim licima i zajedničkim poduhvatima, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadiivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

7.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Matičnog društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Matičnog društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Matičnog društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Matičnog društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog društva; ili

- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Matičnog društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili ne nastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.16 Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Matičnog društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Matičnog društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Matičnog društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

8. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVESTNOSTI PROCENA

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Matičnog društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u sledećoj finansijskoj godini.

Ključne procene u primeni računovodstvenih politika

Ono što sledi jesu ključni sudovi, izuzev onih koji uključuju procene, koje rukovodstvo Matičnog društva donosi u procesu primene računovodstvenih politika Društvo, a koji najviše utiču na iznose priznate u finansijskim izveštajima.

Metod merenja napretka ka potpunom ispunjenju obaveze činjenja

Veran prikaz izvršenja ugovora za izvođenje usluga projektovanja i konsalting usluga postiže se tako što se prihodi priznaju na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Tom prilikom rukovodstvo razmatra i završenost fizičkog obima ugovorenih radova, a na osnovu

izveštaja stručnih lica. Direktori Matičnog društva smatraju da ovaj izlazni metod obezbeđuje odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Analiza poslovnog modela

Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava zavisi od rezultata tzv. SPPI testa (tj. provere da li ugovoreni tokovi gotovine finansijskog sredstva predstavljaju samo otplate glavnice i plaćanja kamate na neotplaćeni deo glavnice) i testa poslovnog modela. Društvo utvrđuje poslovni model na nivou koji odražava način upravljanja grupama finansijskih sredstava da bi se postigao određeni cilj poslovanja. Ova analiza podrazumeva prosuđivanje na osnovu svih relevantnih dokaza, uključujući one o načinu merenja i ocenjivanja performansi finansijskih sredstava, načinu upravljanja finansijskim sredstvima i načinu nagrađivanja osoba koje tim sredstvima upravljaju. Društvo prati finansijska sredstva koja odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali rezultat čije priznavanje prestaje pre njihovog dospeća da bi razumela razloge za njihovo otuđenje, kao i da li su ti razlozi konzistentni sa ciljevima poslovanja za čije potrebe je Društvo držalo sredstva. Praćenje tj. monitoring je deo kontinuiranih analiza i procena Matičnog društva u vezi sa tim da li je poslovni model u okviru kojeg se drže preostala, neotuđena sredstva i dalje prikladan, te, ako nije odgovarajući, da li je došlo do promene poslovnog modela a samim tim i do prospektivne promene klasifikacije tih sredstava. U periodu prikazanom u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima nije bilo potrebno da Društvo sprovodi takve promene.

Ključni izvori neizvesnosti procena

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u narednoj finansijskoj godini.

Ispravka vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana

Kao što je objašnjeno u napomeni 7.13, Društvo primenjuje opšti pristup i očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Kao indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika Društvo uzima u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društvo primenjuje:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa IFRS 9

MSFI 9 ne definiše šta predstavlja značajan porast kreditnog rizika. U proceni da li se kreditni rizik sredstva se značajno povećao, Društvo uzima u obzir kvalitativni i kvantitativni razumne i podržane informacije koje se odnose na budućnost.

Diskontna stopa za obračun rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenima

Utvrđivanje obaveze Matičnog društva u vezi dugoročnih beneficija zaposlenima zavisi od određenih pretpostavki, koje uključuju izbor diskontne stope. Diskontna stopa se postavlja na osnovu tržišnih prinosa na kraju izveštavanja period na visokokvalitetnim korporativnim obveznicama. Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu uz korekcije obelodanjene u napomeni 31 usled činjenice da je prosečno dospeće reperenih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmetnih primanja.

Smatra se da su ove pretpostavke ključni izvor procene neizvesnost, jer relativno male promene u korišćenim pretpostavkama mogu imati značajan uticaj na iznos beneficija zaposlenim. Dalje informacije diskontnoj stopi i beneficijama zaposlenim date su u napomeni 31.

Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primenom odgovarajućih metoda procene. Društvo primenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki.

Poslovna politika Matičnog društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Matičnog društva vrši procenu rizika i, u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Matičnog društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

9. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIM U MATIČNOM DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Matičnog društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Matičnog društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Matičnog društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Matičnog društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Matičnog društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Matičnog društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- **kreditni rizik,**
- **tržišni rizik i**
- **rizik likvidnosti**

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matičnog društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Matičnog društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Matičnog društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u društvu treba da obezbedi da rizični profil Matičnog društva uvek bude u skladu ka sklonošću Matičnog društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Matičnog društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Matičnog društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Matičnog društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

9.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Matičnog društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Matičnog društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Matičnog društva zbog njihove nelikvidnosti.

Važeći okvir za procenu i rangiranje kreditnog rizika Grupe podrazumeva sledeće kategorije:

Kategorija	Opis	Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)
Prihodujuća sredstva	Nedospela ili u docnji kraćoj od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	12-mesečni ECL
Neprihodujuća (<i>Nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9 - pojedinačna procena obezvređenja</i>)	Potraživanja u docnji više od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	ECL kroz životni vek instrumenta
Neprihodujuća (<i>Nivo 3 – grupna procena obezvređenja</i>)	Potraživanja u docnji više od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	ECL kroz životni vek instrumenta

Otpis	Postoje dokazi da je dužnik u ozbiljnim finansijskim teškoćama i Grupa nema realne izgleda da naplati potraživanja	Iznos se otpisuje
-------	--	-------------------

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2021	2020
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	953	542
EPS	168.490	134.158
TEPCO	3.225	2.574
Beočista energija	9.832	
CNIM	22.355	
ostali SRBIJA	44.400	43.784
KUPCI U INOSTRANSTVU		
KUPCI OMAN		
OETC	46.653	66.874
PAEW	102.031	109.853
OWSC	0	1.418
ostali	4.588	3.502
KUPCI KATAR		
KAHRAMAA KATAR	194.092	221.346
OSTALI KATAR	184.794	170.722
KUPCI EMIRATI		
DUBAI		
DEWA Contracts DUBAI	69.773	117.939
MERAAS DUBAI	100.463	37.430
FEWA	129.151	228.871
OSTALI DUBAI	287.694	
ABU DHABI	0	
TRANSCO ABU DHABI	22.039	27.980
ADDC ABU DHABI	0	
OSTALI ABU DHABI	24.806	10.445
Svega	1.415.339	1.177.439

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2021	2020
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	953	541
<i>Svega</i>	953	541
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	199.364	131.578
e) 90 - 365 dana	-	-
f) Preko 365 dana	48.938	48.938
<i>Svega</i>	248.302	180.516
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	579.576	657.193
b) Do 30 dana	121.907	151.561
c) 30 - 60 dana	305.776	104.469
d) 60 - 90 dana	16.947	25.545
e) 90 - 365 dana	107.013	40.204
f) Preko 365 dana	34.866	17.410
<i>Svega</i>	1.166.084	996.382
UKUPNO	1.415.339	1.177.439

STRUKTURA OSTALIH KRATKOROČNIH POTRAŽIVANJA

Ostala kratkoročna potraživanja	u 000 dinara	
	2021.	2020.
Potraživanja od zaposlenih	115.804	82.814
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak		6.469

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	212	2.393
<i>Svega</i>	116.016	91.676
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa)	217	83
UKUPNO:	116.233	91.759

Naredna tabela prikazuje kreditni kvalitet finansijskih sredstava Matičnog društva, kao i maksimalnu izloženost Matičnog društva kreditnom riziku prema kreditnom rejtingu:

31. decembar 2021.	Nap.	Eksterni kreditni rejting	Interni kreditni rejting	12-mesečni ili celoživotni ECL	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Dugoročni finansijski plasmani	25	n/p	prihodujući	12-mesečni ECL	127.562	-	127.562
Dugoročna potraživanja	26	od A- do AAA	prihodujući	12-mesečni ECL	1.417.543	-	1.417.543
Potraživanja po osnovu prodaje	28	n/p	prihodujući	celoživotni ECL	1.415.339	-	1.415.339
Druga potraživanja	30	n/p	prihodujući	12-mesečni ECL	116.016	-	116.016
Kratkoročni finansijski plasmani	31	AAA	prihodujući	12-mesečni ECL	934.294	-	934.294
Gotovina	32	od A- do BBB-	od A- do BBB-	12-mesečni ECL	536.480	-	536.480

Za potraživanja od kupaca, dugoročna potraživanja - retention i imovinu po osnovu ugovoru, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda (aktivna vremenska razgraničenja), Društvo je primenilo pojednostavljeno pristup za obračun obezvređenja za kreditne gubitke, u skladu sa MSFI 9 primenjujući životne očekivane kreditne gubitke. Društvo utvrđuje očekivane kreditne gubitke po ovim stavkama korišćenjem tranzicione matrice u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između intervala docnije tokom posmatranog perioda. Shodno tome, profil kreditnog rizika ove imovine predstavljen je na osnovu njihovog statusa dospeća u smislu tranzicione matrice.

Na osnovu primenjenog pristupa Društvo nije imalo materijalno značajnih iznosa za obezvređenje navedenih potraživanja i imovinu po osnovu ugovora.

9.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

9.3 Valutni rizik

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod konsolidovanog finansijskog instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovanim finansijskim izveštajima odmereni.

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izložena je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno dolarom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Grupe, pa se može zaključiti da je Grupa značajno izložena valutnom riziku.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Sredstva u USD		Obaveze u USD	
2020.	2021.	2020.	2021.
2.641.352	2.640.829	1.371.977	1.551.818

Sredstva u USD obuhvataju sva potraživanja i gotovinske ekvivalente (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obaveze u USD obuhvataju sva dugovanja (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa Entel obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Grupe na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Grupe, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Grupe, može se konstatovati da je Grupa najosetljivija na promenu USD, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena EUR-a) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Grupu relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, apresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, depresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2021.	2020.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	12.805	14.925

Napomena: Neto uticaj na rezultat tekućeg perioda izračunati su na sledeći način: (Devizna sredstva u USD - Devizne obaveze u USD) x 10% x Srednji kurs USD na datum bilansa stanja.

9.4 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Matičnog Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matično društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Matičnog Društva.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2021.	2020.
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
ENERGOPROJEKT HOLDING	4.520	-
ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA	2.178	2.493
ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING	996	82
OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	-	695
AUTORSKI BIRO	2.166	-
WIENER STADTISCHE OSIGURANJE ADO		2.288
Ostali u zemlji	5.857	9.661
<i>Svega</i>	15.717	15.219

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

KATAR		
AGENT RES.OPTIMUM	274.714	223.806
SPONZOR KATAR	200.706	144.898
RENTE KATAR	13.825	14.507
KOOPERANT WMR UGOVOR-LAHMEYER GKW		4.577
CONSULTANT	71.179	25.997
KATAR OSTALI	21.363	13.367
OMAN		
SPONZOR OMAN	24.974	18.404
OMAN RENTE	3.444	3.238
OMAN OSTALI	35.412	14.123
EMIRATI		
EMIRATI RENTE	11.669	9.994
KONSULTANTI EMIRATI	18.611	27.523
OSTALI EMIRATI	14.535	6.986
SPONZOR EMIRATI	1.670	-
<i>Svega</i>	692.102	507.420
Ostale obaveze	225	832
TOTAL:	708.044	523.471

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2021.	2020.
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	7.694	3.270

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Svega</i>	7.694	3.270
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	8.023	12.781
<i>Svega</i>	8.023	12.781
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća	692.327	507.420
<i>Svega</i>	692.327	507.420
UKUPNO	708.044	523.471

9.5 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

9.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Matično društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Matičnog Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	31.12.2021.	31.12.2020.
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	2,87 : 1	3,62 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	2,83 : 1	3,60 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,45 : 1	0,41 : 1
Neto obrtna sredstva		2.224.379	2.194.529

9.7 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Matično društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Matičnog Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Neto dobitak/gubitak	332.247	408.294
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	3.781.409	4.042.965
Kapital na kraju godine	4.034.170	3.781.409
Svega - prosečan kapital	3.907.790	3.912.187
Stopa prinosa na sopstveni kapital	8,50%	10,44%

-

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Obaveze	1.945.683	1.648.156
Ukupna sredstva	5.979.853	5.429.565
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,33 : 1	0,30 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	4.034.170	3.781.409
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	757.937	810.096
Svega - dugoročna sredstva	4.792.107	4.591.505
Ukupna sredstva	5.979.853	5.429.565
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,80 : 1	0,85 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Neto zaduženost</i>		
Obaveze	1.945.683	1.648.156
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	536.480	342.970
Svega - Neto zaduženost	1.409.203	1.305.186
Kapital	4.034.170	3.781.409
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 2,86	1 : 2,90

10. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Matično društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Matično društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA

11. POSLOVNI PRIHODI

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu:		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	182	176
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim licima na domaćem tržištu	3.781	2.187
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	818.818	783.603
Svega - prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	822.781	785.966
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu:		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	3.346.261	3.656.087
Svega - prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	3.346.261	3.656.087
U K U P N O:	4.169.042	4.442.053

Svi prihodi Društva se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine iznose 4.169.042 hiljade dinara.

Na dan 31. decembra 2021. godine, ukupna transakciona cena neizvršenih (ili delimično neispunjenih) obaveza izvršavanja u izvođenju usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa iznosi 7.099.262 hiljada dinara i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama. Rukovodstvo očekuje da će 42% transakcione cene dodeljene neizvršenim (ili delimično neispunjenim) obavezama izvršenja na kraju 2021. godine ili 2.959.659 hiljada dinara biti priznat kao prihod tokom sledećeg izveštajnog perioda. Preostalih 58% ili 4.139.603 hiljade dinara će biti priznato u finansijskoj 2022. godini.

Ukupni prihodi od 10 najvećih kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Društva za 2021. godinu iznose 2.907.750 hiljada dinara (2020. godina: 12 kupaca sa prihodima od 2.969.818 hiljada dinara).

Raspored ostvarenog prihoda po kompanijama dat je u sledećoj tabeli:

NAZIV	PRIHODI OD PRODAJE USLUGA
SRBIJA	
Povezana lica	3.781

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

EPS	497.344
Ostali	171.440
CNIM	119.677
SHANGHAI ELECTRIC GROUP	30.539
TOTAL SRBIJA	822.781
KATAR	
Kahrama	943.283
Ostali	712.837
OMAN	
OETC	268.896
PAEW	213.709
OWSC	0
Ostali	11.504
EMIRATI	
DEWA	162.628
MERRAS	197.193
FEWA	125.268
Ostali	473.214
TRANSCO	177.773
Ostali	59.956
INOSTRANSTVO	3.346.261
TOTAL:	4.169.042

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Prihodi od članskih doprinosa	30	-
U K U P N O:	30	0

13. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE		
Troškovi kancelarijskog materijala - eksterni	14.652	15.236

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Troškovi kancelarijskog materijala - EP - analitički	997	972
Troškovi ostalog režijskog materija	15.770	22.790
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	31.419	38.998
Troškovi goriva	53.735	46.268
Troškovi električne i toplotne energije	24.971	25.315
Troškovi goriva i energije	78.706	71.583
Troškovi rezervnih delova	-	-
Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	542	731
UKUPNO:	110.667	111.312

Troškovi raspoređeni po kompanijama nastanka troška su sledeći:

EMIRATI	24.394
ENTEL	22.641
KATAR	42.692
OMAN	20.940
	110.667

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	<i>u 000 dinara</i>	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Zarade zaposlenih na radu - bruto	2.276.558	2.582.621
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	68.368	69.483
Ostali lični rashodi i naknade:		
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	1.379	4.705
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	85	-
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	377	385
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	6.452	5.008

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ostali lični rashodi i naknade	49.695	58.503
Svega ostali lični rashodi i naknade:	57.988	68.601
UKUPNO:	2.402.914	2.720.705

Troškovi raspoređeni po kompanijama nastanka troška su sledeći:

EMIRATI	748.424
ENTEL	469.708
KATAR	813.370
OMAN	371.412
	2.402.914

Ostali lični rashodi u iznosu od 57.988 hiljada RSD odnose se na:

52300	TROSKOVI NAKNADA PO AUTORSKIM UGOVORIMA	1.378
52500	TROSKOVI NAKNADA FIZICKIM LICIMA PO OSNOVU OSTALIH UGOVORA	85
	TROSKOVI NAKNADA CLANOVIMA ODORA DIREKTORA I NADZORNOG	
52600	ODBORA	377
52800	UCENICKE I STUDENSKE ZADRUGE	6.452
52900	NAKNADE TROSKOVA ZAPOSLENIMA ZA PREVOZ NA POSAO I SA POSLA	5.412
52910	TOPLI OBROK	27.685
52942	NAKNADE TROSK.SL.PUTA - TROSKOVI NOCENJA	4.441
52943	NAKNADE TROS.SL.PUTA - DNEVNICE	9.090
52944	NAKNADE TROSK.SL.PUTA - OSTALI TROSKOVI	6
52990	STIPENDIJE I KREDITI UCENICIMA I STUDENTIMA	134
52991	SOLIDARNA POMOC ZA RODJENJE DETETA ,PORODILJE	1.770
52999	OSTALE NAKNADE, POKLON ZA 8. MART, RODJENJE DETETA...	1.158

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	2.491	2.184
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	57.210	57.293
UKUPNO:	59.701	59.477

Pre procene vrednosti nekretnina je uradjena godišnja amortizacija. Na dan 31.12.2021. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Po kompanijama troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja su sledeći:

EMIRATI	88
ENTEL	1.088
KATAR	1.139
OMAN	176
	2.491

Po kompanijama troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme su sledeći:

BAHREIN	2
EMIRATI	2.423
ENTEL	19.577
KATAR	14.819
OMAN	20.389
	57.210

16. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi usluga na izradi učinaka odnose se na podizvodjače koje angažujemo za poslove za koje nemamo svoje kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo određene firme. Po kompanijama troškovi su sledeći:

Struktura proizvodnih troškova	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Troškovi usluga na izradi učinaka	475.141	317.358
Troškovi transportnih usluga	145.529	137.043
Troškovi usluga održavanja	20.544	19.524
Troškovi zakupnina	177.005	216.798
Troškovi sajmovi	7.720	-
Troškovi reklame i propagande	6.360	7.046
Troškovi istraživanja		
Troškovi ostalih usluga	24.582	25.338
UKUPNO:	856.881	723.107

Troškovi usluga na izradi učinakam po kompanijama je sledeći

EMIRATI	170.144
ENTEL	125.208
KATAR	132.511
OMAN	47.278
	475.141

Po kompanijama troškovi prevoza su sledeći:

EMIRATI	40.026
ENTEL	13.487
KATAR	68.418
OMAN	23.598
	145.529

Po kompanijama troškovi održavanja su sledeći:

EMIRATI	1.099
ENTEL	771
KATAR	13.836
OMAN	4.838
	20.544

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup stanova u našim ino kompanijama.

Po kompanijama troškovi su sledeći:

BAHREIN	1.172
EMIRATI	41.519
KATAR	120.253
OMAN	14.061
	177.005

Troškovi sajmovi u visini od 7.720 hilj. RSD odnose se na kompaniju u Emiratima.

Troškovi reklame i propagande se odnose na: troškove promocije, troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija.

Po kompanijama troškovi reklame i propagande su sledeći:

EMIRATI	251
ENTEL	5.972

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

KATAR **137**
6.360

U okviru troškova ostalih usluga najznačajniji deo se odnosi na: troškove nabavki tendera, troškove kopiranja i troškove licenci.

Po kompanijama ostali troškovi su sledeći:

EMIRATI **1.684**
ENTEL **21.858**
KATAR **415**
OMAN **625**
24.582

17. TROŠKOVI REZERVISANJA

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Troškovi rezervisanja:		
Troškovi rezervisanja za garantni rok		
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	39.612	41.131
Ostala rezervisanja		
UKUPNO:	39.612	41.131

Na poziciji rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih uradjena je rezervacija prema zakonskim propisima zemalja u kojima imamo kompanije.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

ENTEL **2.245**
KATAR **18.973**
OMAN **18.394**
39.612

18. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Troškovi neproizvodnih usluga	299.733	282.071
Troškovi reprezentacije	14.980	12.396
Troškovi premija osiguranja	51.864	55.026
Troškovi platnog prometa	31.919	31.097
Troškovi članarina	1.104	2.013
Troškovi poreza i naknada	21.566	18.515
Ostali nematerijalni troškovi	72.416	70.470
UKUPNO:	493.582	471.588

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	14.584
ENTEL	13.427
KATAR	252.156
OMAN	19.566
	299.733

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	1.909
ENTEL	10.026
KATAR	2.690
OMAN	355
	14.980

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica. Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	693
EMIRATI	29.457
ENTEL	6.717
KATAR	7.078
OMAN	7.919
	51.864

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: najznačajni trošak u 2021. godini je iznos od 20.415 hiljada RSD se odnosi na troškove izdavanja garancija.

Ukupni troškovi za 2021. godinu su 31.919 hiljada RSD.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	7.760
ENTEL	3.437
KATAR	20.422
OMAN	300
	31.919

Troškovi članarina u visini od 1.104 hiljada RSD se u najvećem delu odnose na razne članarine neophodne za rad u inostranstvu.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	34
ENTEL	1.014
OMAN	56
	1.104

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi:

poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu u 2021. godini 2.104 hiljada RSD.

U kompaniji Oman se ti troškovi odnose na porez koji se plaćaju za rad lokalne radne snage po domicilnim propisima.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

ENTEL	2.477
OMAN	19.089
	21.566

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga .

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	6.769
ENTEL	44.544
KATAR	13.137
OMAN	7.966
	72.416

19. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

19.1 Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.21.	01.01-31.12.20.
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica:		
Efekti valutne klauzule i kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	-	3
Svega - finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	-	3
Prihodi od kamata (od trećih lica)	13.604	44.498
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	2.016	621
Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi):		
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	15.390	6.638
Ostali finansijski prihodi:		
b) Ostali finansijski prihodi	40.902	55.909
<i>Svega - ostali finansijski prihodi</i>	<i>40.902</i>	<i>55.909</i>
Ukupno - Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi)	56.292	62.547
UKUPNO:	71.912	107.669

Najznačajniji deo prihoda od kamata od trećih lica je kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima .

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u 2021. godini u visini od 15.390 hiljade RSD; je prihod od pripadajuće dobiti za 2021. godinu za 20% udela ENERGOPLASTA DOO.

Ostali finansijski prihod u 2021. godini u visini od 40.902 hiljade RSD predstavlja prihod od izdavanja vila u Kataru. Izdavanje vila u ime i za račun vlasnika vila vrši firma Perl garden.

19.2 Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.21.	01.01-31.12.20.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1	-
Svega - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	1	-
Rashodi kamata (od trećih lica)	1.140	865
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	1.579	662
Ostali finansijski rashodi:		
Ostali finansijski rashodi:		1
Svega - Ostali finansijski prihodi	-	1
UKUPNO:	2.720	1.528

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom.

20. OSTALI PRIHODI I RASHODI

20.1 Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	47	496
Viškovi	27	38
Naplaćena otpisana potraživanja	20.947	7.490
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	106.171	49.660
Ostali nepomenuti prihodi	1.582	3.828
UKUPNO:	128.774	61.512

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Najveća pozicija ostalih prihoda u visini od 106.171 hiljade RSD odnosi se na ukidanje dela rezervisanja u Srbiji u visini od 35.274 za projekat Pančevo gasna elektrana i projekat Fidic inženjer za Kostolac iz 2016. godine i u kompaniji Katar za projekat Faza 11 iznos od 70.897 hiljada RSD.

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 1.582 hiljade RSD se odnose na prihode od naplata od poreske uprave po dobijenom sporu.

20.2 Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	2.755	290
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	26.723	33.713
Ostali nepomenuti rashodi	17.940	14.039
Ukupno	47.418	48.042

Gubici po osnovu rashodovanja imovine u u visini 2.755 hiljada RSD i odnosi se na rashodovanje informatičke opreme i kancelarijskog nameštaja u kompaniji u Emiratima u visini od 118 hilj. RSD i u kompaniji u Kataru u visini od 2.637 hilj. RSD.

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u visini od 26.723 hiljade RSD se odnosi na kompaniju Katar i nastao je otpisom potraživnja starijih od 3 godine.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene usluge u 2021. godini 10.083 hiljada RSD, za donacije 529 hiljada .

21. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Poslovni prihodi	4.169.072	4.442.053
Poslovni rashodi	3.963.357	4.127.320
Poslovni rezultat	205.715	314.733
Finansijski prihodi	71.912	107.669
Finansijski rashodi	2.720	1.528
Finansijski rezultat	69.192	106.141

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ostali prihodi	128.774	61.512
Ostali rashodi	47.418	48.042
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	81.356	13.470
UKUPNI PRIHODI	4.369.758	4.611.234
UKUPNI RASHODI	4.013.495	4.176.890
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	356.263	434.344

22. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	01.01.- 31.12.21.	01.01.- 31.12.20.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	356.263	434.344
Kapitalni dobici/(gubici) iskazani u Bilansu uspeha	0	0
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	-8.131	-10.743
Oporeziva dobit/ (gubitak)	348.132	423.601
Iznos gubitka iz poreskog bilansa iz prethodnih godina do visine oporezive dobiti		
Ostatak oporezive dobiti	348.132	423.601
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	356.263	434.344
Poreski rashod perioda	23.491	26.676
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-525	626
Neto dobitak/(gubitak)	332.247	408.294

23. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.- 31.12.20.
Neto dobitak	332.247	408.294
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	786	966

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2021. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 786 RSD.

BILANS STANJA AKTIVA

24. NEMATERIJALNA IMOVINA

O P I S	Koncesije, patenti, licence, softveri i ostala prava	Ukupno nematerijalna imovina
	Konto 01200	Grupa 01
NABAVNA VREDNOST		
Stanje 1. Januara tekuće godine	57.938	57.938
Korekcija početnog stanja		-
Nove nabavke u toku godine	9.484	9.484
Kursne razlike	3.326	3.326
Ostala povećanja / (smanjenja)		-
Stanje 31. decembra tekuće godine	70.748	70.748
ISPRAVKA VREDNOSTI		
Stanje 1. Januara tekuće godine	56.053	56.053
Korekcija početnog stanja		-
Amortizacija za tekuću godinu	2.491	2.491
Kursne rzlike	3.346	3.346
Ostala povećanja / (smanjenja)		-
Stanje 31. decembra tekuće godine	61.890	61.890
SADAŠNJA VREDNOST	8.858	8.858

25. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

25.1 Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina

O P I S	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno osnovna sredstva
	Kto (022)	Kto (023)	Kto (025)	Kto (026)	Grupa 02
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. Januara tekuće godine	849.682	344.068	-	34.338	1.228.088
Korekcija početnog stanja					-
Nove nabavke u toku godine		12.896	289		13.185
Otuđenje i rashodovanje		(22.225)			(22.225)
Kursne razlike	30.605	19.770			50.375
Ostala povećanja / (smanjenja)					-
Ostali prenosi sa/(na) - sa avansa i dr.	880.287	354.509	289	34.338	1.269.423
ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje 1. Januara tekuće godine	95.312	205.557	-	-	300.869
Amortizacija za tekuću godinu	19.579	37.631			57.210
Otuđenje i rashodovanje		(17.457)			(17.457)
Kursne razlike	7.346	15.003			22.349
Ostala povećanja / (smanjenja)					-
Amortizacija za tekuću godinu	122.237	240.734	-	-	362.971
SADAŠNJA VREDNOST	758.050	113.775	289	34.338	906.452

Na dan 31.12.2021. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Shodno navedenoj proceni rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka, rukovodstvo Društva ne očekuje promene u obračunu amortizacije za naredni obračunski period.

Fer vrednost objekata obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost poslovne zgrade u Beogradu je utvrđena 31.12.2018. godine u iznosu od 488.898 hiljada RSD.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po fer vrednosti na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 476.250 hiljada RSD. Poslednja procena fer vrednosti zgrade uradjena je 31.12.2018. godine.

U 2021. godini su evidentirani troškovi amortizacije. Korisni vek upotrebe predmetnog „objekta“ je 100 godina (preostali korisni vek upotrebe je 60 godine).

Poslovna zgrada u Omanu se po domicilnim propisima ne procenjuje, vek trajanja joj je 25 godina i smatra se da će joj rezidualna vrednost nakon tog veka trajanja biti 0.

Vrednost tog objekta na 31.12.2021. godine je 281.800 hiljada RSD a godišnja amortizacija je bila 23.001 hiljada RSD.

Nove nabavke u iznosu od 12.896 hiljada RSD odnose se na nabavke:

u Srbiji 9.157 hiljada RSD:

- automobila u visini 3.931 hiljada RSD,
- računara u visini 3.881 hiljada RSD i
- ostalih sredstava u visini 1.345 hiljada RSD

i nabavke u kompanijama i to:

- u Kataru 3.395 hiljada RSD;
- računara u visini 3.348 hiljada RSD;
- ostalih sredstava u visini 47 hiljada RSD

u Omanu 250 hiljada RSD:

- računara u visini 250 hiljada RSD;

u Emiratima :

- računara u visini 94 hiljada RSD

Otuđenje postrojenja i opreme u iznosu od 22.225 odnose se na:

Srbiju

- za računare 1.492 hiljada RSD i
- ostalih sredstava u visini 2.241 hiljada RSD;

Katar

- računara u visini 2.191 hiljada RSD;
- ostalih sredstava u visini 1.428 hiljada RSD;
- automobila u visini 7.151 hiljada RSD

Oman

- automobila u visini 5.601 hiljada RSD;

Emirati

- nameštaja u visini 2.121 hiljada RSD.

26. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2021	2020.
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	107.313	104.598
<i>Svega</i>	107.313	104.598
Dugoročni oročeni depoziti	123.308	93.189
Ostali dugoročni finansijski plasmani	4.254	17.832
Dugoročni garantni depoziti - retention (eksterno)	1.417.543	1.251.964
<i>Svega</i>	<i>1.545.105</i>	<i>1.362.985</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO:	1.652.418	1.467.583

Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Matično društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Matično društvo steklo.

Matično društvo ima 20% učešća u Eneplast d.o.o. što iznosi 107.313 hiljada RSD.

Ostali dugoročni finansijski plasmani

Ostali dugoročni plasmani u inostranstvu s se odnose na:

- depozite za garancije
- depoziti za vize radnika
- depoziti za rentirane stanove

Po kompanijama to izgleda ovako:

EMIRATI	98.730
ENTEL	0
KATAR	27.976
OMAN	856
	127.562

Depoziti za garancije banaka u iznosu od 123.308 hiljada RSD se odnose na kompaniju Katar u visini od 26.055 hiljada RSD i Energoconsult L.L.C. 92.253 hiljada RSD).

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na depozite za stanove iznajmljene u kompanijama. Na depozite za stanove odnosi se iznos od 4.255 hiljada RSD i to po kompanijama, Katar u visini od 1.921 hiljada RSD, Energoconsult L.L.C 1.477 hiljada RSD i Oman 857 hiljada RSD.

Kod dugoročnih potraživanja za retenšn su iskazana potraživanja od kupaca za retenšn koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti. On se može naplatiti tek po završetku svih radova na određenom projektu na koji se isti odnosi.

Struktura potraživanja za retenšn na dan 31.12.2021. godine u visini od 1.417.543 hilj. RSD po kompanijama je sledeći:

EMIRATI	265.327
KATAR	1.066.256
OMAN	85.960
	1.417.543

Katar 1.066.256 hilj. RSD i on se odnosi na projekte vezane za KAHRAMU.

Oman 85.960 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OETC	45.838
PAEW	39.549
OWSC	0
OSTALI	574
	85.960

ENERGOCONSULT L.L.C 265.327 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OSTALI	129.938
TRANSCO	7.142
MERASS	9.180
DEWA	119.067
	265.327

27. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	2021	2020.
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji:		
a) Plaćeni avansi za zalihe i usluge matičnim i zavisnim pravnim licima	2.350	6.179
b) Plaćeni avansi za zalihe i usluge ostalim povezanim pravnim licima	2.499	-
c) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji - eksterno	4.132	3.394
<i>Svega</i>	8.981	9.573
Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u inostranstvu - eksterno	44.691	4.573
UKUPNO:	53.672	14.146

Pregled datih avansa dat je u donjoj tabeli.

EMIRATI	1.415
ENTEL	8.981
KATAR	43.276
	53.672

EP HOLDING	2.350
JP PARKING SERVIS BEOGRAD	37
RAPSODY TRAVEL DOO BEOGRAD	3.165
HIDROINŽENJERING	2.499
RSM SRBIJA DOO	501
OSTALI	429
RAZNI DOBAVLJACI KATAR	43.276
RAZNI DOBAVLJACI KATAR	1.415
	53.672

28. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2021	2020.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	19	-
Kupci u zemlji - ostala povezana lica - analitički	934	541
Kupci u zemlji	248.302	180.516
Kupci u inostranstvu	1.166.084	996.382
UKUPNO:	1.415.339	1.177.439

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Matično društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Prosečni kreditni period za usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa prodaju je 90 dana. Na neizmirena potraživanja od kupaca ne obračunava se kamata.

Nije bilo promene u tehnikama procene ili značajnim pretpostavkama napravljenih tokom tekućeg perioda izveštavanja. Kao što je navedeno u napomeni 7.13. za obračun obezvređenja potraživanja od povezanih pravnih lica i drugih potraživanja (napomena 30), Društvo primenjuje opšti pristup i očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društva primenjuje prag neizmirenja obaveza od 180 dana za eksterne kupce, odnosno 360 dana za povezana pravna lica.

Društvo primenjuje grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupca u zemlji, inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine i dugoročna potraživanja – retention (napomena 26), uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet pojedinačne procene. Obračun parametara koji se primenjuju na nivou Društva izvedeni su na osnovu podataka o istorijskoj naplati od strane najvećih društva koji posluju u okviru Energoprojekta. Primenjeni parametri (PD i LGD) obračunati su na osnovu podataka o istorijskoj naplati Društva.

Na osnovu navedene analize sprovedene u skladu sa metodologijom obračuna obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, Društvo nije utvrdilo materijlano značajne iznose obezvređenja potraživanja od kupaca, drugih potraživanja, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, kao i aktivnih vremenskih razgraničenja.

Starosna struktura potraživanja data je detaljno u Napomeni 9.1

Stanja ovog konta po kompanijama su sledeća:

EMIRATI	633.927
ENTEL	249.255
KATAR	378.886
OMAN	153.272
	1.415.339

U kompaniji Energoconsult L.L.C., 633.927 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

DEWA Contracts DUBAI	68.189
MERAAS DUBAI	239.349
FEWA	129.142
OSTALI DUBAI	150.402
TRANSCO ABU DHABI	21.938
OSTALI ABU DHABI	24.907
	633.927

U kompaniji Energoprojekt Entel L.L.C., Oman 153.272 hiljada RSD i najzačajniji kupci su

OETC	46.625
PAEW	101.966

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

OSTALI	4.681
	153.272

U kompaniji Katar 378.886 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

KAHRAMA	199.880
OSTALI	179.005
	378.886

U kompaniji u Srbiji ima potraživanja u visini od 248.302 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

EPS	168.490
TEPSCO	3.225
Beočista energija	9.832
CNIM	22.355
ostali SRBIJA	44.400
	248.302

29. OSTALA POTRAŽIVANJA

Ostala kratkoročna potraživanja	u 000 dinara	
	2021.	2020.
Potraživanja od zaposlenih	115.804	82.814
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak		6.469
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	212	2.393
<i>Svega</i>	116.016	91.676
Porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa)	217	83
UKUPNO:	116.233	91.759

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na poziciji potraživanja od zaposlenih u visini od 115.804 hiljada RSD je unapred isplaćena otpremnina free lancer radnicima na radu u Kataru u visini od 72.174 hiljada RSD i Omanu 43.629 hiljada RSD, a u skladu sa lokalnim propisima.

30. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani:	<i>u 000 dinara</i>	
	2021	2020.
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		
b) Ostali kratkoročni finansijski plasmani	934.294	1.109.632
UKUPNO:	934.294	1.109.632

Ostali kratkoročni finansijski plasmani uključuju deponovana sredstva kod poslovnih banaka i nije moguće razročenje u svakom trenutku i iznose 934.294 hiljada dinara, po osnovu deponovanih sredstva kod poslovnih banaka, u Srbiji 44.600 hilj. RSD, po kamati od 0,90%, u kompaniji Energoprojekt Entel Qatar: 889.694 hiljada dinara, po kamati od 1,1% na godišnjem nivou.

31. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	<i>u 000 dinara</i>	
	2021	2020.
U dinarima:		
Tekući računi	21.159	10.545
Blagajna	517	488
<i>Svega</i>	21.676	11.033
U stranoj valuti:		
Devizni računi kod banaka u zemlji	48.419	117.414
Devizni računi u inostranstvu	465.940	213.310
Devizna blagajna	445	1.213
<i>Svega</i>	514.804	331.937
UKUPNO:	536.480	342.970

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Gotovina i gotovinski ekvivalenti raspoređeni su u bankama sa dugoročnim kreditnim rejtingom S&P, kako sledi:

Iako su gotovina i gotovinski ekvivalenti takođe podložni zahtevima za obezvređenjem u skladu sa zahtevima MSFI 9, identifikovani gubitak zbog obezvređenja nije materijalno značajan.

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Matičnog Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u Srbiji (Raiffaisen bank, Direktne banke, NLB banke i Erste Banke
- na deviznim računima (Doha banka, ADCB Bank Dubai i Abu Dhabi, Bank Oman i Ahli united bank na Bahreinu)

Stanje ovog konta po kompanijama je:

BAHREIN	2.781
EMIRATI	125.799
ENTEL	69.690
KATAR	328.660
OMAN	9.550
	536.480

32. KRATKOROČNA I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2021	2020.
Unapred plaćeni troškovi:		
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi - matično i zavisna pravna lica - analitički	158	166
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi zakupnine	32.306	37.979
Kratkoročne unapred plaćene premije osiguranja	29.736	22.838
Ostali unapred plaćeni troškovi	8.216	8.073
<i>Svega</i>	70.416	69.056
Potraživanja za nefakturisani prihod:		
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica - eksterno	285.569	227.587
<i>Svega</i>	285.569	227.587
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza	-	-
a) Razgraničeni porez na dodatu vrednost	122	-

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Svega</i>	<i>122</i>	<i>0</i>
UKUPNO:	356.107	296.643

Unapred plaćeni troškovi zakupnine na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi zakupnine. Oni se odnose na iznajmljivanje poslovnog prostora za kancelarije i stanove za naše radnike u našim kompanijama. Ugovori o zakupu su višegodišnji sa plaćanjem zakupa jednu godinu unapred i uglavnom se plaćaju na tromesečnom nivou. U kompaniji Katar i u Emiratima ima plaćanja za poslovni prostor, dok u Omanu nema zakupa poslovnog prostora.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	12.499
KATAR	16.201
OMAN	3.606
	32.306

Unapred plaćene premije osiguranja na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi osiguranja

EMIRATI	14.772
ENTEL	6.167
KATAR	4.506
OMAN	4.291
	29.736

Ostali unapred plaćeni troškovi u visini od 8.216 se odnose na unapred plaćane školarine i unapred plaćene pretplate za časopise.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	0
ENTEL	4.114
KATAR	4.102
	8.216

Potraživanja za nefakturisani prihod su prihodi koji su fakturisani u 2021. godini, a radovi su se odnose na 2022. godinu u skladu sa MSFI 15. Prihodi po kompanijama su sledeći:

Stanja ovog konta po kompanijama je:

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

ENTEL	20.881
KATAR	264.688
	285.569

BILANS STANJA PASIVA

33. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Neraspoređeni dobitak	Ukupno
<i>Stanje na dan 1. januara 2020. godine</i>	173.223	23.948	333.951	3.464.071	3.995.193
Neto dobitak za godinu				408.294	408.294
Ostali sveobuhvatni rezultat:					0
Svega - ostali sveobuh.rezultat	0	0	0	0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2020.	173.223	23.948	333.951	3.872.365	4.403.487
Korekcije		-104	-1.606	-267.612	-269.322
Raspodela dobiti				-352.756	-352.756
<i>Stanje na dan 31. decembra 2020.</i>	<i>173.223</i>	<i>23.844</i>	<i>332.345</i>	<i>3.251.997</i>	<i>3.781.409</i>
Neto dobitak za godinu				332.247	332.247
Korekcije		93	30.983	184.624	215.700
Povećanje osnovnog kapitala	0				0
Raspodela dobiti		0		-295.324	-295.324
<i>Stanje na dan 31. decembra 2021.</i>	<i>173.223</i>	<i>23.937</i>	<i>363.328</i>	<i>3.473.544</i>	<i>4.034.032</i>

33.1 Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Matičnog Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2021. godine prikazano je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	2021	2020.
Akcijski kapital :	173.223	173.223
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 100%	173.223	173.223
UKUPNO:	173.223	173.223

Akcijski kapital čini 422.495 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD, odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410,00 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog Matičnog Društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcije Društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1- 5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Pravilima Berze je predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK.

33.2 Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2021	2020.
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve	1.193	1.100
UKUPNO:	23.937	23.844

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5% dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala, a nakon toga su formirane na osnovu opšteg akta Društva.

Druge rezerve su formirane u kompaniji Oman na osnovu domicilnih propisa.

33.3 Pozitivne revalorizacione rezerve i neralizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih rezultata

Struktura pozitivnih revalorizacionih rezervi i neralizovanih dobitaka po osnovu finansijskih sredstava i drugih rezultata	u 000 dinara	
	2021	2020.
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	333.126	333.126
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	16.072	14.815
<i>Svega</i>	349.198	347.941
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme		
Ostale revalorizacione rezerve	7.746	6.418
<i>Svega</i>	7.746	6.418
Dobici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	6.383	0
Gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja		-22.014
<i>Svega</i>	6.383	-22.014
UKUPNO:	363.327	332.345

Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja nastaju kao kursna razlika zbog primene različitih kurseva u kompanijama u bilansu uspeha (prosečni) i bilansu stanja (završni kurs) kao i kod izbivanja međusobnih odnosa matičnog društva i zavisnih društava.

33.4 Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2021	2020.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	3.251.997	3.464.071
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	-18.298	6.079,00
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)		- 11.295,00
d) kursne razlike	161.768	-313.994
Energoplast	41.293	51.598
e) Raspodela dobitka	- 295.324,00	-352.756
<i>Svega</i>	3.141.436	2.843.703
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	332.247	408.294
UKUPNO:	3.473.683	3.251.997

34. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Troškovi u garantnom roku	Naknade i druge beneficije zaposlenih	UKUPNO
Stanje na dan 01. januara prethodne godine	597.868	226.607	824.475
Dodatna rezervisanja		41.131	41.131
Kursne razlike	- 37.278	- 19.106	- 56.384
Iskorišćeno u toku godine	- 42.355	- 40.006	- 82.361
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 49.660		- 49.660
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	468.575	208.626	677.201
Dodatna rezervisanja		39.612	39.612
Kursne razlike	28.896	18.809	47.705
Iskorišćeno u toku godine	-	- 30.964	- 30.964
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 106.171		- 106.171
Stanje na dan bilansa	391.300	236.083	627.383

34.1 Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2021. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivan i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 14,96%), u bilansu stanja na dan 31.12.2021. godine u odnosu na dan 31.12.2020. godine je posledica promene više faktora od kojih:

s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 9,66% i smanjenje razlike između diskontne stope i očekivanog rasta zarada,); a

s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 19,39%, smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,35% i povećana očekivana fluktuacija zaposlenih).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Preduzeću; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,

- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Preduzeća, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 4%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na dvanaestogodišnje dinarske hartije od vrednosti, emitovane 07.09.2021. godine, iznosio je 3,24%. Uvećanje usvojene diskontne stope u odnosu na izneti prinos je posledica činjenice da je prosečno dospeće repernih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmentih primanja. Otuda je, na način kako je predviđen paragrafom 86, MRS 19, izvršena ekstrapolacija krive prinosa.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4,0%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2023. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2021. do decembra 2023. godine, u visini od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Ciljana inflacija od 3% se Memorandumom predviđa već par godina. Iako je ona u 2021. godini bila znatno viša (cca 7,5%), prethodnih godina je, po pravilu, bila niža (2020 - 1,3%; 2019. - 1,5%; 2018. - 2%; 2017. - 3%; 2016. - 1,6%; 2015. - 1,5%). Otuda je, dugoročno, realno prihvatiti infalciju na nivou ciljane.

Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1% (identično kao i pri proceni rezervisanja prethodne godine), što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4,0% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 4,0%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

34.2 Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku

Rezervisanja za troškove u garantnom roku su ukalkulisana na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva, i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačni iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan.

35. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2021	2020.
Dugoročni razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	58.890	73.773
UKUPNO:	58.890	73.773

Dugoročna pasivna vremenska razgraničenja su u visini od 58.890 hiljada RSD obaveza za retenšn našeg podizvođača za projekat Mega rezervoari u Qataru.

36. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	u 000 dinara	
	2021	2020.
ODLOŽENA PORESKA OBAVEZA	71.664	59.122
UKUPNO:	71.664	59.122

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Matično društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Matično društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Matično društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Matičnog Društva (15%).

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2021. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 525 hiljade RSD.

37. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2021	2020.
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	179	666
UKUPNO:	179	666

38. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2021	2020.
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	37.387	22.495
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu	14.516	12.574
UKUPNO:	51.903	35.069

-

Pregled primljenih avansa dat je u donjoj tabeli.

SHANGHAI ELECTRIC GROUP	4.919
VETROZELENA DOO BEOGRAD-VRAČAR	2939
POWER CONSTRUCTION CORPORATION OF CIHINA OGRANAK BEOGRAD	29.529
Wirtschaft und Infrastruktur GmbH Co Planungs KG	2.327
EURETEQ KATAR	6.304
DEWA U DUBAI	5.885
	51.903

39. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze iz poslovanja	u 000 dinara	
	2021	2020.
1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	4.520	-
3. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	3.174	3.270

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

5. Dobavljači u zemlji	8.023	11.949
6. Dobavljači u inostranstvu	692.102	507.420
7. Ostale obaveze iz poslovanja	225	832
UKUPNO:	708.044	523.471

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima data je u okviru Napomene 9.4.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

Bahrein	307
EMIRATI	46.484
ENTEL	15.717
KATAR	581.534
OMAN	64.002
	708.044

40. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2021	2020.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	293.011	210.222
b) Obaveze za dividende	6.907	6.907
d) Obaveze prema zaposlenima	17.975	20.653
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	20	20
f) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	9	0
<i>Svega</i>	<i>317.922</i>	<i>237.802</i>
UKUPNO:	317.922	237.802

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za decembarsku zaradu, koja je u Matičnom društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	73.752
ENTEL	41.311
KATAR	98.499
OMAN	79.449
	293.011

Obaveze za neisplaćene dividende u visini od 6.907 hiljada RSD (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti). Iznos od 1.733 hiljada RSD se odnosi na neisplaćenu dividendu za 2017. godinu, dok je ostatak za sve ostale godine kada smo isplaćivali dividendu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

41. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2021	2020.
Obaveze za porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa)	2.007	-
Obaveze za porez na dodatu vrednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrednost i prethodnog poreza	18.358	15.301
Druge obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	4.313	1.817
UKUPNO:	24.678	17.118

42. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DOBITAK

Obaveze po osnovu poreza na dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	2021	2020.
Obaveze za poreza na dobit	3.988	-
UKUPNO:	3.988	-

43. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2021	2020.
Kratkoročni unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica	81.032	23.934
UKUPNO:	81.032	23.934

Dok se iznos od 81.032 hiljade odnosi na Srbiju po primeni MSFI 15.

“Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na ugovorne obaveze koje se odnose na ugovore o projektovanju, konsaltingu i inženjeringu i predstavljaju saldo obaveza prema kupaca po navedenim ugovorima. Oni nastaju ako određena naplata po prekretnicama (milestone) prevazilazi do sada priznati prihod prema izlaznoj metodi. Osim navedenog nije bilo značajnih promena u obavezama po osnovu ugovora.”

44. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2021. godine. Elektroprivreda Srbije je neosnovano osporila iznos od 48.937.500 RSD za koji je prvostepena sudska odluka bila dosuđena u korist Entela. EPS se žalio i sada je to na apelacionom sudu i u toku 2021. godine nije održano ni jedno ročište što zbog bolesti sudećeg sudije što zbog Covida 19 i mi se nadamo da će presuda biti u toku 2022. godine.

45. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK

Zavisno pravno lice - kompanijama „Energoprojekt Entel” Doha, Katar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnosti, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736 m², u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Street Doha Katar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica.

Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku po ugovoru broj 52973 kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih i garancija za dobro izvršenje posla u korist Energoprojekt Entel Doha.

Hipoteke upisane na teret društva su sledeće:

Hipoteka na nekretnini – poslovna zgrada Energoprojekt, po osnovu bankarskih aranžmana sa:

- Erste Bank a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po Aneksu br. 2 Ugovora o više namenskom okvirnom limitu br. OVLC003/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema, Energoprojekt Industrija i Energoprojekt Hidroinženjering),

- Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd u iznosu od 3.188.287,47 EUR po Aneksu br. 3 Ugovora o kratkoročnom kreditu br. RL 0029/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Oprema),

- OTP banka Srbija a.d. Novi Sad u iznosu od 6.782.000,00 EUR po Aneksu br. 4 Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2818/21 - sada OL2021/202 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Hidroinženjering) i

- OTP banka Srbija a.d. Novi Sad u iznosu od 3.218.000,00 EUR po Aneksu br. 4 Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2820/21 - sada OL2021/457 (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Oprema);

po osnovu čega je dana 30.12.2021. godine upisana izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, u listu nepokretnosti broj 2652 KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d. overene pred nadležnim organom u skladu sa Zakonom o hipoteci dana 27.12.2021. godine.

46. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna Matičnog Društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Matično društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Matičnog Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2021	2020.
Data jemstva, garancije i druga prava	2.042.183	2.005.172
Ukupno	2.042.183	2.005.172

Iznos od 2.005.172 hiljade RSD je iznos za date ponudbene garancije i za garancije za dobro izvršenje posla u kompanijama ENTELA u Kataru, Omanu, Emiratima i Srbiji.

Od toga po kompanijama iznosi su sledeći:

EMIRATI	523.852
ENTEL	297.384
KATAR	1.219.242
OMAN	1.705
	2.042.183

47. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Potraživanja:		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	483	429
EP HOLDING	2.369	-
EP HIDROINŽENJERING	2.499	-
EP NISKOGRADNJA	451	113
ENERGOPLAST	51.116	39.943
Svega	56.918	40.485
Obaveze:		
Ostala povezana pravna lica		
· EP ARHITEKTURA I URBANIZAM		695
· EP HOLDING	4.520	-

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

· EP INDUSTRIJA	2.178	2.493
· EP HIDROINŽENJERING	996	82
Svega	7.694	3.270

Prihodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP HOLDING	182	176
· OSTALI		
· EP INDUSTRIJA	2.358	670
· EP HIDROINŽENJERING	494	1.026
· EP NISKOGRADNJA	564	141
· EP VISOKOGRADNJA	365	353
Svega prihodi	3.963	2.366
Rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Rashodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP HOLDING	42.025	34.180
· EP INDUSTRIJA	12.972	12.551
· EP VISOKOGRADNJA	127	696
· EP HIDROINŽENJERING	6.031	1.886
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA		2.840
· EP VISOKOGRADNJA		
Svega rashodi	61.155	52.153

48. SUDSKI SPOROVI

Izveštaj o sudskim sporovima Energoprojekt Entel a.d. na dan 31. 12. 2021. godine

Red. broj	Tužilac	Pravni zastupnik	Početak spora (godina)	Tuženi	Osnov spora	Vrednost spora	Nadležni sud	Očekivani termin okončanja spora	Prognoza ishoda spora
1.	EP Entel a.d.	Advokat	2018.	JP EPS (RB Kolubara)	Isplata duga po računima	48.937.500,00 RSD	Privredni sud, Beograd	2022.	Neizvesno. Prvostepena presuda u našu korist. EPS podneo žalbu.
2.	Paripović Duško	“	2016.	EP Entel a.d., kao drugotuženi od ukupno četvoro tuženih	Naknada štete - povreda na radu	1.300.000,00 RSD	Osnovni sud, Požarevac	Neizvesno	Neizvesno; postupak u prekidu Prvostepeni postupak
3.	Siniša Kisić i dr.	“	2020.	EP Entel a.d.	Naknada štete	66.488.842,92 dinara	Privredni sud, Beograd	2022.	Neosnovano Prvostepeni postupak

49. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

50. STALNOST POSLOVANJA

Prilikom priprema finansijskih izveštaja, rukovodstvo je procenilo da je Društvo sposobno da nastavi da posluje na neodređeni vremenski period, saglasno sa načelom stalnosti.

Finansijski izveštaji su uradjeni u skladu sa načelom stalnosti.

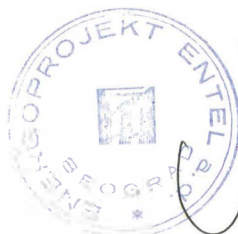
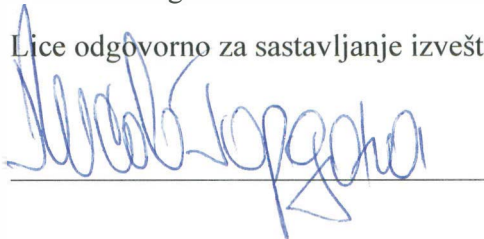
Sagledavajući poslovanje Društva u prošlosti zadnjih 15 godina rukovodstvo je utvrdilo da je poslovanje bilo profitabilno, a finansijska sredstva lako dostupna, može se zaključiti da je Društvo, i bez detaljnije analize, opravdano izvršiti računovodstveno obuhvatanje na osnovu načela stalnosti.

Uticaj pandemije COVID 19 na poslovanje ENTEL-a se osetio u delu poslovanju koji se odnosi na rokove izvršenja poslova na kojima radimo. Delom zbog problema naših zaposlenih sa odsustvovanjem zbog zaražavanja i još većim delom naših investitora koji su imali veće probleme od nas.

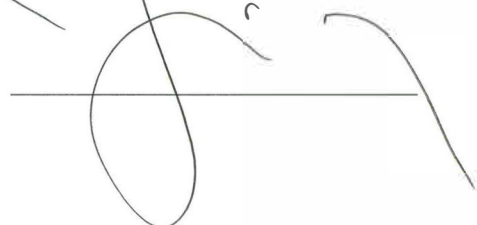
U Beogradu,

16.03.2022. godine

Lice odgovorno za sastavljanje izveštaja



Direktor



**Godišnji izveštaj za Konsolidovani bilans
Energoprojekt Entela a.d. za 2021.
godinu**

Beograd, april 2022. godine

Energoprojekt Entel a.d. iz Beograda, MB: 07470975 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2021. GODINU ZA KONSOLIDOVANI BILANS

S A D R Ž A J

- I. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ SA IZVEŠTAJEM REVIZORA**
 - 1. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2021. GODINU**
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički izveštaj, Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje)
 - 2. Izveštaj nezavisnog revizora za 2021. godinu u celini**
- II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA**
- III. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA**
- IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA**
- V. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**
- VI. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**
- VII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA**

**I 1. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2021. Bilans stanja, Bilans
uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine,
Izveštaj o promenama na kapitalu, Napomene uz konsolidovane
finansijske izveštaje**

I.2. IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA ZA 2021. GODINU

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci;
 - Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
 - Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
 - Postojanje ogranka;
 - Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
 - Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Entel a.d.
Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj: 07470975
PIB: 100389086

Veb sajt i e-mail adresa www.ep-entel.com; office@ep-entel.com

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8049 od 29.3.2005. godine

Delatnost (šifra i opis): 7112 osnovna delatnost Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2021. godini): 214

Energoprojekt Holding ad je vlasnik 100%

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 173.223 RSD
Broj izdatih akcija - obične: 422.495 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD.
ISIN broj: RSEPENE41315
CIF kod: ESVUFR

Akcije Društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1- 5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Kako je Pravilima Berze predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće:

RSM Serbia d.o.o. Beograd
Bul. Mihajla Pupina 10 b/I, 11070 Novi Beograd, Srbija

Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora Energoprojekt Entel (sadašnje stanje)

1. Milan Mamula, predsednik OD
2. Dobrosav Bojović, član OD
3. Mladen Simović, član OD

Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2021.):

1. Prof. dr Miodrag Zečević, diplomirani inženjer elektrotehnike, predsednik
2. Dragan Ugrčić, diplomirani ekonomista, član
3. Aleksandar Šćekić, diplomirani pravnik, član
4. Nada Bojović, diplomirani inženjer organizacije rada, nezavisni član

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Entel a.d, Beograd sačinjava matično akcionarsko društvo - Energoprojekt Entel a.d., Beograd i 3 zavisna društava . Izvorna delatnost preduzeća, projektovanje termoeenergetskih objekata, zastupljena je u radu Energoprojekta od njegovog osnivanja 1951. godine. Tokom godina svog razvoja

preduzeće je (od 1990. godine ENTEL) kompletiralo i širilo svoju uslugu tako da danas pokriva pružanje usluga projektovanja i konsaltinga u oblastima vezanim za energetiku, vodu, telekomunikacije i zaštitu životne sredine, kao i upravljane realizacijom projekata u ovim oblastima.

Paralelno sa radom na termoenergetskim objektima, razvijena je i delatnost na projektovanju i konsaltingu prilikom gradnje razvodnih postrojenja, trafostanica i dalekovoda, prvo u zemlji, a u poslednjih dvadeset godina uspešno realizuje projekte u Nigeriji, Kataru, Omanu, UAE i Jordanu.

ENTEL je učestvovao u realizaciji projekata termoenergetskih objekata sa konvencionalnim, novim i obnovljivim izvorima energije, upravljanjem složenim energetske sistemima i odgovarajućom ekološkom zaštitom, tretirajući sve izvore zagađenja vazduha, tla i vode iz energetske sistema. Poslednjih nekoliko godina ENTEL je imao i nekoliko projekata na obnovljivim izvorima električne energije (solarne i vetroelektrane).

Realizacija ugovora odvija se u Beogradu, za sve domaće i delimično inostrane poslove, uz angažovanje u zemljama ugovaranja poslova radom kroz ino kompanije.

Grupu za konsolidaciju čine matično društvo Energoprojekt Entel a.d. i niže navedeno zavisno društvo i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

- ENERGOPLAST D.O.O Beograd 20% vlasništva
- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR 100% vlasništvo
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C 100% vlasništvo
- kompanija ENERGO CONSULT UAE 100% vlasništvo
- kompanije ENERGOPRJEKT BAHREIN 100% vlasništvo

U konsolidaciju uključen je Energoplast d.o.o (20 % učešća) po ekviti metodi a kompanije se konsoliduju 100% kroz konsolidovani finansijski izveštaj.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2021. godinu Energoprojekt Entela a.d." (u okviru poglavlja 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Entela a.d. konsolidovano u 2021. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Poslovni prihodi	4.169.072	4.442.053
Poslovni rashodi	3.963.357	4.127.320
Poslovni rezultat	205.715	314.733
Finansijski prihodi	71.912	107.669
Finansijski rashodi	2.720	1.528
Finansijski rezultat	69.192	106.141
Ostali prihodi	128.774	61.512
Ostali rashodi	47.418	48.042
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	81.356	13.470
UKUPNI PRIHODI	4.369.758	4.611.234

UKUPNI RASHODI	4.013.495	4.176.890
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	356.263	434.344

Neto dobitak po akciji

Pokazatelj	u 000 dinara	
	01.01.-31.12.21.	01.01.-31.12.20.
Neto dobitak	332.247	408.294
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	786	966

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2021.	2020.
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	2,57 : 1	3,33 : 1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	2,53 : 1	2,27 : 1
Gotovinski racio likvidnosti		0,30 : 1	0,29 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		1.882.790	2.120.756

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent rentabilnosti je stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Neto dobitak/gubitak	332.247	408.294
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	3.781.409	4.042.965
Kapital na kraju godine	4.034.170	3.781.409
Svega - prosečan kapital	3.907.790	3.912.187
Stopa prinosa na sopstveni kapital	8,50%	10,44%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Obaveze	1.945.683	1.648.156
Ukupna sredstva	5.979.853	5.429.565
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,33 : 1	0,30 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	4.034.170	3.781.409
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze	757.937	810.096
Svega - dugoročna sredstva	4.792.107	4.591.505
Ukupna sredstva	5.979.853	5.429.565
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,80 : 1	0,85 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Neto zaduženost</i>		
Obaveze	1.945.683	1.648.156
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	536.480	342.970
Svega - Neto zaduženost	1.409.203	1.305.186
Kapital	4.034.170	3.781.409
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 2,86	1 : 2,90

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima društva:

- "Srednjoročni (četvorogodišnji) program poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2017. do 2021. godine" (usvojen na 47.sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 23.01.2017. godine);
- "Program sprovođenja poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2017. do 2021. godine" (usvojen na 16. sednici Odbora direktora Energoprojekt Entel a.d. održanoj 31.03.2017. godine). Implementacija usvojenog srednjoročnog programa rada je u toku, i realizuje

se preko niza konkretnih projekata (ukupno 16 projekata), za koje su formirani odgovarajući radni timovi i definisana dinamika projektnih aktivnosti;

USLOVI POSLOVANJA

1.1. Uslovi poslovanja u zemlji

Povoljne okolnosti koje su uticale na poslovanje ENTEL-a u zemlji u 2021. godini su sledeće:

- Nastavak učešća na najznačajnim kapitalnim projektima u oblasti energetike koji se u ovom trenutku realizuju u zemlji:
 - izgradnja novog termoenergetskog bloka na ugalj TE „Kostolac B3“,
 - izgradnja postrojenja za energetske valorizaciju komunalnog otpada u Vinči (usluga se privodi kraju),
 - izgradnja kogenerativnog gasnog postrojenja TE-TO „Pančevo“ (usluga se privodi kraju),
 - sagledavanje mogućnosti završetka izgradnje TE „Kolubara B“ na ugalj (usluga se privodi kraju).Zbog značaja ovih projekata, uz određene poteškoće oko njihove realizacije, nije došlo do značajnijeg umanjenja intenziteta pružanja usluge, sem na usluzi FE na izgradnji bloka TE „Kostolac B3“, na kojoj je početkom godine došlo do smanjenja intenziteta angažovanja kako bi se sa preostalim sredstvima na ugovoru obezbedio kontinuitet angažovanja do ugovaranja nastavka ove usluge. Ponovnim ugovaranjem ove usluge, došlo je i do intenziviranja rada na ovom ugovoru. Na ovaj način stvoreni su preduslovi za stabilnost poslovanja, uposlenost kadrova u dužem vremenskom periodu, kao i kontinualni priliv finansijskih sredstava;
- Ugovaranje projektantske usluge na izgradnji toplovođa Obrenovac – Beograd, stvorena je pretpostavka šire i obimnije (nedostajuće) projektantske usluge. Pored toga, radi se o referentnom, dugo planiranom projektu, kakvi se retko realizuju u svetu;
- Učešće u realizaciji projekata izgradnje vetroelektrana: „Kostolac“, „Banat“, „Banat 2“, „Banat 3“, „Alibunar 1“, „Alibunar 2“ i VE „Bašaid“ predstavljaju kontinuitet rada na postrojenjima za iskorišćavanje obnovljivih izvora energije velike investicione vrednosti. Ugovorenje VE Vetrozelena predstavlja kontinuitet učešća u izgradnji većine vetroelektrana u Srbiji;
- Opstanak delatnosti permitinga u većini novih ugovora koje Društvo realizuje, koja predstavlja finansijski značajnu stavku u njima;
- Očekivanje realizacije projekta „Jadart“ (uz mogućnost njegove suspenzije kraćeg ili dužeg trajanja) i završetka izgradnje TE „Kolubara B“ (sa rizikom uticaja dekarbonizacije na finansijske performanse projekta, ali projekta koji pruža sigurnost snabdevanja Srbije električnom energijom), na kojima bi kompanija imala šansu za ugovaranje značajnog angažovanja;
- Mogućnost izbora bolje pozicije na realizaciji kapitalnih projekata, na kojima bi se ENTEL mogao naći u ulozi konsultanta Investitora sa jedne strane, ili kao lokalni partner inostranim izvođačima radova.

Nepovoljne okolnosti koje utiču na poslovanje ENTEL-a odnose se na sledeće:

- Prisutne su i dalje otežane okolnosti rada izazvane virusom COVID-19, kako u samoj kompaniji, tako i kod izvođača radova na kojima ENTEL učestvuje, što usporava njihove aktivnosti;
- Favorizovanje kriterijuma najniže cene pri izboru izvršioca na javnim nabavkama;
- Nedostatak sopstvenih finansijskih sredstava javnih preduzeća za realizaciju kapitalnih projekata, pa samim tim i upućenost na sredstva inostranih banaka ili finansijskih institucija, a posledično i na inostrane konsultante i izvođače radova, pri čemu se sve više favorizuju inostrani izvođači radova sa spremnošću da ulože sopstveni kapital u realizaciju kapitalnih projekata;
- Oslonjenost na inostrane isporučioce opreme i uslugu projektovanja usmerava na njihove tradicionalne projektantske kuće, dok u Srbiji ima malo isporučilaca opreme kojima ENTEL može biti tradicionalni projektant;
- Međudržavni ugovori o kreditiranju kapitalnih projekata nose sa sobom i unapred definisane strane izvođače;
- Dominantan kupac naših usluga na domaćem tržištu je i dalje EPS, koji se suočava sa značajnom nelikvidnošću koja može ugroziti neke od planiranih projekata;
- Izostanak ambicije EPS-a da se bave razvojem novih projekata i tehnologija za koje ENTEL ima ekspertizu koju nemaju druge kompanije u Srbiji (proizvodnja i korišćenje vodonika u energetici, BIM tehnologije...);

- Postoji ozbiljna najava dugotrajnog prisustva kineskih kompanija na ovom tržištu, koje će svakako biti sve značajnija konkurencija;
- Niz projekata na kojima je ENTEL angažovan kao projektant, na kojima radove izvođe kineski izvođači, realizuje se u uslovima opterećenim znatnim nerazumevanjem sa kineskim kompanijama, pre svega zbog velike razlike u načinu realizacije projekata u Srbiji od one koja je poznata kineskim kompanijama;
- Ugovori koje je Srbija potpisala u okviru Energetske zajednice II Evrope, kao i ugovori koje će uskoro potpisati, a koji ozbiljno utiču na realizaciju projekata koji se karakterišu značajnom emisijom CO₂, mogu bitno uticati na dobijanje novih poslova u ovoj oblasti. Krajnje pesimistički, ali mogući scenario, je i odustanak od produženja životnog veka TE „Nikola Tesla A1 i A2“ i TE „Kostolac A1 i A2“, kao i završetka TE „Kolubara B“. Ovakav scenario bi, sa druge strane, u prvi plan stavio izgradnju obnovljivih izvora i postrojenja koje kao gorivo koriste prirodni gas, što bi moglo lansirati niz novih projekata, za koje je ENTEL spreman, ali bi njegovo angažovanje zavisilo i od toga da li će sredstva investirati domaći ili strani subjekti;
- Neki objekti za proizvodnju električne energije iz solarnih, vetro i gasnih elektrana za potrebe EPS-a su u najavi;
- Pritisak javnosti na državne organe da odustanu od realizacije projekta „Jadarit“ doveo je u pitanje dalju sudbinu projekta. Navedeno je od značaja imajući u vidu da je ENTEL, pored ugovora za pružanje projektantskih usluga na izgradnji pripadajuće trafostanice, koji je potpisan direktno sa investitorom, Rio Sava Exploration, takođe nudio i značajne projektantske usluge potencijalom izvođaču radova za izgradnju postrojenja za preradu rude jadarita, italijanskoj kompaniji Tecnimont, koja je jedna od dve kompanije koje su svoje ponude dostavile investitoru;
- Prisutna je tendencija odlaska generacije stručnjaka sa 7-10 godina staža, što utiče na kadrovski potencijal kompanije i unosi nestabilnost u održavanje licenci za obavljanje delatnosti. Istovremeno je prisutno otežano pronalaženje iskusnih stručnjaka zbog neatraktivnosti ENTEL-ove finansijske ponude;
- Izostanak rada na završnoj fazi izrade projektne dokumentacije u prethodnom periodu (malo objekata je ulazilo u izvođenje) učinio je nedostatak ekspertize zaposlenih i posledice na otežano izvršenje usluge. To se, pre svega, odnosi na izradu viših nivoa dokumentacije (projekata za izvođenje) na kojima je rad sa niskom efikasnošću prihoda u odnosu na angžovanje stručnjaka, mada se bez angažovanja na ovakvim uslugama ne mogu dobijati ni poslovi na kojima ENTEL ima više prihoda u odnosu na obim angažovanja.

Zbog angažovanosti na kapitalnim projektima u Srbiji, otežanim odlascima ka Zalivu, smanjena je mogućnost učešća na projektima u ENTEL-ovim kompanijama u inostranstvu (kompanije u Omanu, Dubaiju su broj angažovanih iz Srbije svele na minimum), kao i na projektima u okruženju. Projekti na kojima istovremeno rade zaposleni u inostranstvu i u zemlji, zbog nemogućnosti direktnih kontakata, kako međusobnih, tako i sa klijentima, imaju vrlo nisku efikasnost.

1.2. Uslovi poslovanja u inostranstvu

Poslovanje u inostranstvu se nastavlja na našim tradicionalnim tržištima:

- u regionu Katar (koji obuhvata ino-kompanije u Kataru, Abu Dabiju, Dubaiju, Bahreinu, kao i poslovanje u Jordanu) i
- u Omanu.

Ino-kompanija u Kataru potpisala je i prvi ugovor za posao iz oblasti prenosa električne energije na teritoriji Bangladeša, koji predstavlja novo tržište na kojem ENTEL nastupa.

KATAR

Povoljne okolnosti:

- Blokada uvedena 05.06.2017. godine od strane Saudijske Arabije, UAE, Bahreina, Egipta i još nekoliko zemalja je obustavljena. Očekuje se postepena stabilizacija tržišta;
- Vrednost preostalog posla na značajnim ranije ugovorenim projektima obezbeđuje stabilnost poslovanja još neko vreme;

- Porast cena nafte i gasa na svetskom tržištu čiji efekti se mogu očekivati u narednom periodu;
- Odložena je primena PDV-a.

Nepovoljne okolnosti:

- Smanjenje budžeta u oblastima delatnosti od interesa za ENTEL i drastične mere štednje koje se primenjuju kroz državne projekte;
- Rad je još uvek delimično otežan zbog pandemije virusa COVID-19 i mera koje su na snazi u Kataru.

DUBAI

Povoljne okolnosti:

- Zahvaljujući izuzetno dobrom ugovaranju u prethodnom periodu i obimu prenetog posla, kompanija je imala punu uposlenosti i u trećem kvartalu ove godine.

Nepovoljne okolnosti:

- Teškoće izazvane virusom COVID-19 su i dalje glavni uzrok otežanog poslovanja i tokom 2021. godine;
- Tendencija drastično smanjenog broja tendera se nastavlja i u 2021. godini. Nekoliko manjih tendera je dodeljeno lokalnoj konkurentskoj kompaniji;
- Kod nekih od klijenata prisutan je problem izuzetno otežane naplate, sa kašnjenjem plaćanja i do godinu dana, što već značajno utiče na poslovanje;
- Završetak 400kV projekata tokom ove godine i manje ugovaranje novih poslova;
- Kao posledica ovih okolnosti očekuje se smanjenje prihoda u narednom periodu;
- Pooštreni su uslovi izdavanja odobrenja i licenci za inženjere koji se angažuju pri nadzoru na izvođenju objekata. Sa druge strane, postavljaju se zahtevi za povećanim nadzorom od strane konsultanata. To iziskuje povećano angažovanje na pronalaženju i selekciji kadrova za realizaciju projekata.

ABU DABI

Povoljne okolnosti:

- Dobro ugovaranje u 2020. godini;
- Pad troškova iznajmljivanja nekretnina za poslovni prostor i smeštaj zaposlenih;
- Uštede zbog mogućnosti rada na daljinu;
- Povoljnija situacija sa COVID merama nego u prethodnom periodu;
- Dovoljna raspoloživost inženjera za izvršenje obaveza;
- Mogućnost rada na daljinu i dalje ostaje;
- Najava usklađivanja vikenda se evropskim.

Nepovoljne okolnosti:

- Najavljeno skraćivanje radne nedelje na 4.5 dana;
- Završetak nekoliko projekata izazvaće pad prihoda u predstojećem periodu;
- I dalje smanjena realizacija zbog zaštitnih mera - rada od kuće, odsustva klijenata, otežanog kretanja, karantina;
- Otežana naplata od nekih klijenata;
- Niske cene usluga nakon pandemije i inflatorno povećani troškovi;
- Veliki broj ponovljenih tendera za izvođače za koje se ne može ostvariti dodatna naplata u konsultantskim ugovorim;
- Najava uvođenja poreza na korporativni profit od 9%.

OMAN

Povoljne okolnosti:

- Potpisivanjem velikih ugovora sa našim najvećim poslovnim partnerima u prethodnom periodu (OETC i PAW), uspjeli smo da obezbedimo uposlenost naših kapaciteta, ali odvijanje projekata je usporeno.

Nepovoljne okolnosti:

- Mali broj tendera iz naših delatnosti;
- Cena konsultantskih usluga u odnosu na ukupnu cenu projekata je niska, što je dovelo i do povlačenja nekih konsultantskih kuća sa ovog tržišta, ali i pojave azijskih kompanija koje rade sa niskim marginama;
- Zabrana izdavanja novih radnih viza i insistiranje na omanizaciji (zapošljavanje omanskog stanovništva);
- Uvođenje PDV-a od 16. aprila;
- Otežana naplata od klijenata zbog teške ekonomske situacije i uvođenja PDV-a;
- Otežani uslovi poslovanja zbog pandemije Covid 19,
- Odlazak zaposlenih iz kompanije.

Imajući u vidu nameru zadržavanja liderske pozicije u delatnosti, nameće se potreba razvoja, kako u oblastima rada, metodologiji rada, primeni novih znanja i tehnologija, tako i samih tržišta na kojima je ENTEL aktivan, kao i potražnjom za novim tržištima.

U uslovima poslovanja na Bliskom Istoku, novi poslovi se ugovaraju sa nižim jediničnim cenama u odnosu na one od pre par godina. Određeni poslovi ugovoreni po povoljnijim jediničnim cenama u prethodnom periodu i dalje se realizuju i imaju uticaja na rezultat poslovanja tekućeg perioda, a kako bi se, uprkos padu jediničnih cena, zadržao nivo prihoda i profita, sve više se teži povećanju obima poslova. Otuda i veoma intenzivna marketinška aktivnost u svim ino-entitetima na Bliskom istoku, sa stalnim praćenjem poslovnih mogućnosti u zemljama u okruženju. Trenutna situacija nastala pandemijom virusa COVID-19 u znatnoj meri utiče na mogućnost nuđenja na širem tržištu, odnosno izvan zemalja u kojima su kompanije registrovane.

2. POSLOVNA POLITIKA

Za tradicionalne ENTEL-ove delatnosti (energetika, vode, telekomunikacije i zaštita životne sredine u navedenim oblastima), kao kapitalne infrastrukturne oblasti u kojima se realizuju projekti visoke kompleksnosti, trenutna investiciona klima u zemlji je povoljna, što obezbeđuje dobro poslovanje i adekvatnu uposlenost kadrova. Ipak, na ino-tržištima je primetna trenutna obazrivost kada je u pitanju pokretanje novih kapitalnih projekata, što za ENTEL predstavlja poteškoću sa aspekta akvizicije novih poslova.

Tranzicija proizvodnje električne energije iz tehnologija koje podrazumevaju emisiju zagađujućih materija (zasnovanim na korišćenju fosilnih goriva), na kojima u znatnoj meri počiva delatnost u Srbiji, ka proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora energije, bitno će uticati na sve segmente poslovanja kompanije u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne energije. Navedeno zahteva preispitivanje delatnosti i strateško pozicioniranje kompanije za rad u budućem periodu, o čemu kompanija mora doneti pravovremene odluke.

Glavne oblasti ENTEL-ove delatnosti u regionu Katar, i dalje su nepromenjene i odnose se na konsultantske usluge u oblastima proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i vode, kao i usluge projektovanja i konsaltinga u eksploataciji nafte i gasa. Ipak, uz podršku ekspertskih znanja iz zemlje, kompanija je angažovana i na kapitalnim konsultantskim poslovima iz oblasti proizvodnje električne energije i pijaće vode u Kataru. Značajan je i podatak da je angažovanje kompanije u Kataru prošireno i na segment skladištenja pijaće vode i to kroz konsultansko angažovanje na strateški značajnim projektima rezervoarskog i podzemnog skladištenja, što otvara prostor za proširenje ekspertize iz oblasti voda i prenos stečenih znanja na ostala tržišta na Bliskom istoku. Imajući u vidu da će voda predstavljati sve značajniji resurs na globalnom nivou, može se očekivati da će projekata iz ove oblasti biti sve više.

ENTEL-ova kompanija u Omanu i dalje dominantno pruža usluge u oblasti proizvodnje i transporta voda, kao i prenosa i distribucije električne energije. Ulažu se napor da se obezbedi šire angažovanje na projektima iz obnovljivih izvora energije čija se realizacija očekuje u budućnosti.

Oblast pribavljanja uslova, dozvola i saglasnosti za realizaciju objekata i učešće ili preuzimanje upravljanja ovom oblašću na projektima, od iniciranja objekta do pribavljanja svih potrebnih dozvola nakon njegove izgradnje, je novi osvojeni segment angažovanja, sa sve značajnijom zastupljenošću kod aktuelnih klijenata. Ova delatnost uslovljena je složenom zakonskom procedurom i složenom vrstom objekata koje ENTEL realizuje. Klijenti već prepoznaju potencijal koji ENTEL pruža pri vršenju ovih usluga, jer ova delatnost znatno štedi vreme realizacije usluga i krči put ka bržem završetku projekata.

Već izvesno vreme prisutna je ideja da se uključivanjem ekspertskih znanja iz pravno – komercijalne oblasti nadgrade tehničke usluge koje ENTEL pruža, na taj način omogućavajući klijentima da dobiju pun obim konsultanske usluge, ali po višoj ceni od standardnih. Promovisanje ove usluge kod klijenata i osluškivanje njihove spremnosti za angažovanje ENTEL-a za ovakvu vrstu usluge daju rezultate. Sve češće je pomenuta usluga sastavni deo ugovora kojima se pruža projektantska delatnost.

Unapređenje projektovanja u 3D je prepoznato kao prioritetan i kontinuiran proces. Napredak koji je napravljen u ovoj oblasti pruža uverenje da se na domaćem i ino-tržištu mogu nuditi i vrlo kompleksne projektantske usluge. ENTEL je preduzeo mere, za sada u segmentu obuke zaposlenih, da svoje mogućnosti u oblasti projektovanja i konsaltinga potpuno uskladi sa zahtevima savremene primene BIM tehnologije, jer ga na to usmeravaju zahtevi stranih klijenata (malo je zahteva stranih klijenata koji se zadovoljavaju „samo“ sa projektovanjem u 3D). ENTEL ima obavezu približavanja svetskim standardima u korišćenju BIM tehnologije, što je predviđeno i Planom stručnog usavršavanja, čija realizacija je odložena zbog aktuelne situacije sa pandemijom, ali se u realizaciju mora ući što pre.

ENTEL u Srbiji ima uspostavljen IMS koji čine sledeći standardi: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45000:2018, ISO 50001:2018 i ISO 27001:2013, dok je u svim ino-kompanijama implementirana serija standarda ISO 9001, ISO 14001 i ISO 45001. Održavanje i unapređenje sistema predstavlja permanentnu obavezu koja se uspešno izvršava.

3. OSTVARENI PARAMETRI POSLOVANJA ZA IZVEŠTAJNI PERIOD

3.1. Tržišta (zemlja i inostranstvo)

Poslovanje Društva odvija se na domaćem i inostranom tržištu. Odnos angažovanja zemlja -inostranstvo, pre svega zbog efekata poslovanja, usmeren je maksimalno na ino-tržišta, mada broj i značaj projekata koji su ugovoreni ili je njihovo ugovaranje u toku u Srbiji, uzima značajno mesto u ukupnoj realizaciji Društva.

Dominantna tržišta na kojima ENTEL posluje su:

- Srbija;
- Bliski Istok (Katar, Oman, UAE, Jordan).

3.1.1. SRBIJA

Imajući u vidu delatnost ENTEL-a, prirodni klijenti u Srbiji su i dalje EPS i EMS, mada je učešće prihoda ostvarenog na projektima EMS-a povremenog tipa (EMS većinu projekata dodeljuje mimo JN ćerki kompaniji Elektroistok projektni biro).

Nakon što je Vlada Srbije usvojila zaključak kojim su omogućene reforme u JP „Elektroprivreda Srbije“, stvoreni su uslovi da od 1. maja 2021. godine počne da radi u punom kapacitetu nezavisni operator distributivnog sistema, koji će projektima kojima će upravljati (TS i DV naponskog nivoa do 110kV), predstavljati značajan interes ENTEL-a u narednom periodu, pogotovo što se u budućnosti očekuju znatne investicije i promene upravo u tom segmentu snabdevanja potrošača električnom energijom. Trenutna struktura ove kompanije se dominantno oslanja na usluge ponuđača iz AP Vojvodina, pa je nužno otvoriti vrata za veće angažovanje ENTEL-a na ovim projektima.

Pored državnih insitucija, sve je veće učešće u prihodu ENTEL-a sa projekata finansiranih od strane privatnih investitora i fondova, kao i od institucionalnih inostranih izvora finansiranja. Potrebno je, takođe,

pomenuti i kapitalne projekte nastavka izgradnje „TE Kolubara B“, kao i projekte izgradnje vetroelektrana „Kostolac“, „Banat“, „Banat 2“, „Banat 3“, „Alibunar 1“, „Alibunar 2“ i VE „Bašaid“, VE „Vetrozelena“. Projekti izgradnje ovih vetroelektrana nikako da uđu u fazu intenzivnije realizacije.

Postizanje kompetentnosti u oblasti obnovljivih izvora (pre svega generisanje električne energije u vetro i solarnim elektranama) na lokalnom tržištu treba da bude ulaznica za projekte čija će se realizacija aktivirati u bliskom periodu u Srbiji, kao i na tržištima na kojima je ENTEL već prisutan, u meri potencijala ovih tržišta za navedene vrste izvora i interesovanja za njima. Takvo iskustvo doprinelo je ugovaranje usluga na projektovanju solarne elektrane u Kataru, Dubaiju i Omanu, sa perspektivom proširenja ovakvih usluga u Zalivu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja, koji bi zahtevali obelodanjivanje ili bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Stav rukovodstva je da mogućnost nastavka poslovanja Društva na principu stalnosti poslovanja neće biti dovedena u pitanje. Navedene činjenice ne zahtevaju korekciju finansijskih izveštaja za period 01.01.2021. – 31.12.2021. godine

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs>).

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Potraživanja:		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	483	429
EP HOLDING	2.369	-
EP HIDROINŽENJERING	2.499	-
EP NISKOGRADNJA	451	113
ENERGOPLAST	51.116	39.943
Svega	56.918	40.485
Obaveze:		
Ostala povezana pravna lica		

· EP ARHITEKTURA I URBANIZAM		695
· EP HOLDING	4.520	-
· EP INDUSTRIJA	2.178	2.493
· EP HIDROINŽENJERING	996	82
Svega	7.694	3.270

Prihodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP HOLDING	182	176
· OSTALI		
· EP INDUSTRIJA	2.358	670
· EP HIDROINŽENJERING	494	1.026
· EP NISKOGRADNJA	564	141
· EP VISOKOGRADNJA	365	353
Svega prihodi	3.963	2.366
Rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Rashodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP HOLDING	42.025	34.180
· EP INDUSTRIJA	12.972	12.551
· EP VISOKOGRADNJA	127	696
· EP HIDROINŽENJERING	6.031	1.886
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA		2.840
· EP VISOKOGRADNJA		
Svega rashodi	61.155	52.153

•Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Poslovanje Entela u izveštajnom periodu 2021. godini je uspešno sa aspekta postignutih poslovnih rezultata, a posebno nivoa ukupnog ugovaranja novih poslova. Ostvaren je ukupan konsolidovani prihod od 37,2 miliona EUR u odnosu na planirani od 32 miliona EUR, čime je ostvaren plan (116,1%), i konsolidovani dobitak od 3,03 miliona EUR u odnosu na planirani od 2,3 miliona EUR (131,7% planiranog).

Ugovaranje u 2021. godini je iznad planiranog. Plan ugovaranja je iznosio 20,5 miliona EUR, a ugovoreno je 21,7 miliona EUR (106% plana). Dobrom ugovaranju prvenstveno je doprinelo uspešno ugovaranje u

Srbiji i Kataru. U Srbiji je potpisan ugovor sa EPS-om za konsultantske usluge FIDIC inženjera za nastavak izgradnje novog 350 MW bloka na TE Kostolac B vrednosti 4,5 miliona EUR i ugovor za izradu PGD, PZI, PIO za izgradnju vangradskog toplovođa za snabdevanje Beograda vrednosti oko 2 miliona EUR.

Veoma dobrom ugovaranju je doprineo i Katar sa preko 9 miliona novougovorenih poslova. Ugovorena je konsultantska usluga za izradu projektne dokumentacije za podzemno skladištenje vode za našeg tradicionalnog investitora Kahramu u iznosu od 3,5 miliona EUR i većem broju drugih poslova za Kahramu, QP i druge klijente. Važno je pomenuti i prvi ugovoren posao u Bangladešu, čime se ENTEL proširio i na ovo tržište, uz nadu da će kroz realizaciju ugovorenog posla detaljnije osmotriti situaciju i sagledavanja investitora (državnih institucija) i doneti odluke po pitanju daljeg nuđenja na pomenutom tržištu.

U UAE je ugovoreno 4,47 miliona EUR (čime je ugovaranje na nivou 64% planiranog). Oman je ugovorio 456 hiljada EUR (plan: 1.5 MEUR, tj. 30% planiranog), što je i bilo očekivano zbog izuzetno uspešnog ugovaranja u prethodnoj godini u UAE, kao i u Omanu.

Nivo ugovorenih poslova i vrednost preostalog posla za realizaciju obezbeđuje punu zaposlenost tokom godine, kao i prenošenje određenog obima dugoročnih poslova u naredne godine.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Aktivnosti u oblasti ZŽS ENTEL sprovodi u tri segmenta - izrada projektnih dokumentacija, nadzor nad izvođenjem radova i poslovna zgrada.

U segmentu izrade projektne dokumentacije primenjuju se zakonska, rešenja standardi i najbolja praksa u kreiranju rešenja.

U segmentu nadzora nad izvođenjem radova čine se dodatni napor kako bi se obezbedilo da izvođači radova na projektima na kojima ENTEL sprovodi nadzor poštuju zakonsku regulativu, standarde i najbolju praksu u oblasti ZŽS. U tom smislu posebno su bitni projekti iz oblasti azotnih oksida (NOx) i odsumporavanja dimnih gasova (ODG)

U okviru poslovne zgrade, ENTEL je još pre 12 godina uspostavio sistem bespapirne komunikacije kojim se smanjuju troškovi za papir i utiče na zaštitu životne sredine u tom domenu. U toku 2021. godine počela puna primena sistema DMS (Document Management System) uspostavljenom na nivou EP. Pored toga, u saradnji sa EP Holding sprovode se aktivnosti u praćenju i racionalizaciji potrošnje električne i toplotne energije i vode, kao i u segmentu odlaganja otpada.

Postojanje ogranaka

Energoprojekt Entel a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljan pregled i rezultati poslovanja entiteta Energoprojekt Entela a.d. iskazani su u okviru napomena uz pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama konsolidovani finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni konsolidovani finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje konsolidovani finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da rizični profil Društva uvek bude u skladu sa sklonošću Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na konsolidovani finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizlaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizlaze iz drugih konsolidovani finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih konsolidovani finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matična Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na konsolidovani finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih konsolidovani finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kursa, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kursa. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovani finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija konsolidovani finansijskih

obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim štopama (Euribor).

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni konsolidovani finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva. Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, sa kooperantima se potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus pre svega stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

III PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Energoprojekt Entel a.d. primenjuje KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. (koji je usvojen na 10. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Entela a.d. održanoj 30.01.2013. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva (www.ep-entel.com).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

**Mladen
Simović
398291**

Digitally signed by
Mladen Simović
398291
Date: 2022.04.27
12:36:58 +02'00'

V. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE KONSOLIDOVANOG GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, konsolidovani godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg
izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo


Gordana Liso

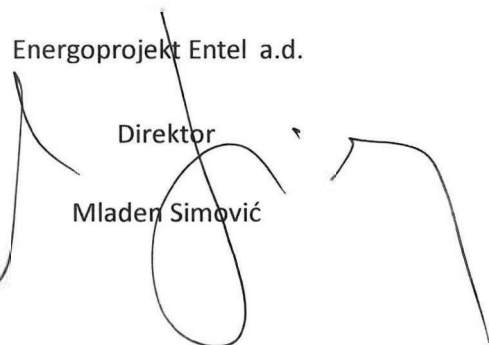


Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović



VI. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Konsolidovani godišnji finansijski izveštaj Energoprojekt Entela a.d. za 2021. godinu je odobren i prihvaćen od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKT ENTEL-a dana 17.03.2022. godine na 50. sednici OD.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg
izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov



Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor,

Mladen Simović

VII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2021. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov



Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović